Judikatūras krājums

ĢENERĀLADVOKĀTA DŽERARDA HOGANA [*GERARD HOGAN*]
SECINĀJUMI,
sniegti 2021. gada 15. aprīlī[1]

Lieta C-650/19 P

Vialto Consulting Kft.
pret

Eiropas Komisiju

Apelācija – Prasība par zaudējumu atlīdzību – Ārpuslīgumiskā atbildība – Pirmspievienošanās palīdzības instruments – Decentralizēta pārvaldība – Eiropas Biroja krāpšanas apkarošanai (*OLAF*) izmeklēšana – Pārbaudes uz vietas – Regula (Euratom, EK) Nr. 2185/96 – 7. pants – Piekļuve datorā ievadītiem datiem – Digitālās kriminālistikas operācija – Tiesiskā paļāvība – Tiesības tikt uzklausītam – Morālais kaitējums

I. Ievads

1. Iesniedzot apelācijas sūdzību, *Vialto Consulting Kft.* (turpmāk tekstā – "*Vialto*" vai "apelācijas sūdzības iesniedzēja") lūdz atcelt Eiropas Savienības Vispārējās tiesas 2019. gada 26. jūnija spriedumu *Vialto Consulting*/Komisija (T-617/17, nav publicēts, EU:T:2019:446; turpmāk tekstā – "pārsūdzētais spriedums"). Šajā spriedumā Vispārējā tiesa noraidīja tās prasību atlīdzināt zaudējumus, kurus tā, iespējams, cietusi Eiropas Komisijas un Eiropas Biroja krāpšanas apkarošanai (turpmāk tekstā – "*OLAF*") it kā prettiesiskas rīcības dēļ saistībā ar tās izslēgšanu no pakalpojumu sniegšanas līguma ar atsauci TR2010/0311.01-02/001.

2. Ar šo apelācijas sūdzību ir izvirzīts svarīgs jautājums par veidu, kādā *OLAF* veic ārējās izmeklēšanas, un, konkrētāk, par digitālās kriminālistikas operāciju robežām. Ar to ir arī iespēja precizēt *OLAF* noteikto pienākumu ietekmi pārbaudes uz vietas sākumā, ņemot vērā tiesiskās paļāvības principu un tiesību tikt uzklausītam piemērošanas jomu, procedūrās, kurās iesaistītas vairākas iestādes, piemēram, *OLAF*, Komisija un valsts iestāde.

3. Tāpēc nevajadzētu novērtēt par zemu Tiesas sprieduma nozīmi šajā apelācijas procesā attiecībā uz *OLAF* turpmāko administratīvo praksi, veicot ārēju izmeklēšanu. Pirms ar šo apelācijas sūdzību saistīto juridisko jautājumu izskatīšanas vispirms ir jāpievēršas atbilstošajām tiesību normām.

[1] Oriģinālvaloda – angļu.

II. Atbilstošās tiesību normas

A. Regula (Euratom, EK) Nr. 2185/96

4. Padomes Regulas (Euratom, EK) Nr. 2185/96 (1996. gada 11. novembris) par pārbaudēm un apskatēm uz vietas, ko Komisija veic, lai aizsargātu Eiropas Kopienu finanšu intereses pret krāpšanu un citām nelikumībām[2], 4. pantā ir noteikts, ka:

"Apskates un pārbaudes uz vietas Komisija sagatavo un veic ciešā sadarbībā ar attiecīgās dalībvalsts kompetentajām iestādēm, ko laikus informē par apskašu un pārbaužu objektu, mērķi un tiesisko pamatu tā, lai tās var sagatavot visu vajadzīgo palīdzību. Šajā sakarā attiecīgās dalībvalsts amatpersonas var piedalīties kontrolēs un pārbaudēs uz vietas.

Turklāt, ja attiecīgā dalībvalsts to vēlas, Komisija un dalībvalsts kompetentās iestādes var kopīgi veikt apskates un pārbaudes uz vietas."

5. Regulas Nr. 2185/96 7. pantā ir noteikts, ko Komisijas inspektori drīkst darīt saistībā ar viņu veiktajām apskatēm un pārbaudēm uz vietas. Saskaņā ar šo noteikumu:

"1. Komisijas inspektoriem saskaņā ar tiem pašiem nosacījumiem, kas attiecas uz valsts administratīvajiem inspektoriem, un atbilstoši valsts tiesību aktiem ir pieejama visa informācija un dokumenti par attiecīgajām darbībām, kas ir vajadzīgi apskašu un pārbaužu uz vietas pienācīgai veikšanai. Tie var izmantot to pašu inspicēšanas aprīkojumu, kuru izmanto valsts administratīvie inspektori, un kopēt svarīgus dokumentus.

Apskates un pārbaudes uz vietas jo īpaši var skart:

– uzņēmuma grāmatvedības dokumentus un uzskaites grāmatas, un tādus dokumentus kā faktūras, noteikumu un nosacījumu sarakstus, maksājumu kvītis, pārskatus par izmantotajiem materiāliem un padarīto darbu, banku pārskatus, ko tur uzņēmēji,

– datorā ievadītos datus,

– ražošanas, iesaiņošanas un centralizētās vadības sistēmas un metodes,

– faktiskas pārbaudes attiecībā uz preču vai veikto darbību raksturu un daudzumu,

– paraugu ņemšanu un pārbaudi,

– to darbu un ieguldījumu virzību, kuriem tika nodrošināts finansējums, un pabeigto ieguldījumu lietderību,

– budžeta un grāmatvedības dokumentus,

– finansēto projektu finansiālu un tehnisku īstenojumu.

2. Vajadzības gadījumā pēc Komisijas lūguma, jo īpaši lai aizsargātu pierādījumus, dalībvalstīm saskaņā ar valsts likumu jāveic attiecīgi piesardzības pasākumi."

[2] OV 1996, L 292, 2. lpp.

B. Regula (EK) Nr. 718/2007

6. Komisijas Regulas (EK) Nr. 718/2007 (2007. gada 12. jūnijs), ar kuru īsteno Padomes Regulu (EK) Nr. 1085/2006, ar ko izveido Pirmspievienošanās palīdzības instrumentu (IPA)[3], 10. panta 1. punktā ir noteikts:

"Ja 2., 3. un 4. punktā nav noteikts citādi, decentralizēto pārvaldību, kad Komisija uztic dažu darbību pārvaldību saņēmējvalstij, saglabājot vispārēju galīgu atbildību par vispārējā budžeta izpildi saskaņā ar [Padomes] Regulas (EK, Euratom) Nr. 1605/2002 [(2002. gada 25. jūnijs) par Finanšu regulu, ko piemēro Eiropas Kopienu vispārējam budžetam (OV 2002, L 248, 1. lpp.)] 53.c pantu un EK līgumu atbilstošajiem noteikumiem, piemēro IPA regulā noteiktās palīdzības īstenošanai."

7. Šīs regulas 21. panta 1. punktā ir noteikts:

"Saņēmējvalsts nozīmē šādas dažādas struktūras un iestādes:

[..]

f) funkcionālu struktūru katram IPA komponentam vai programmai,

[..]."

8. Regulas Nr. 718/2007 28. panta 1. un 2. punktā "Funkcionālās struktūras funkcijas un pienākumi" ir noteikts:

"1. Katram IPA komponentam vai programmai izveido funkcionālo struktūru, kas darbojas palīdzības pārvaldībai un īstenošanai saskaņā ar IPA regulu.

Funkcionālā struktūra ir struktūra vai struktūru kopums saņēmējvalsts pārvaldē.

2. Funkcionālā struktūra atbild par attiecīgās vienas vai vairāku programmu pārvaldību un īstenošanu saskaņā ar drošas finanšu pārvaldības principu [..]."

C. Regula (ES, Euratom) Nr. 883/2013

9. Eiropas Parlamenta un Padomes Regulas (ES, Euratom) Nr. 883/2013 (2013. gada 11. septembris) par izmeklēšanu, ko veic Eiropas Birojs krāpšanas apkarošanai (*OLAF*), un ar ko atceļ Eiropas Parlamenta un Padomes Regulu (EK) Nr. 1073/1999 un Padomes Regulu (Euratom) Nr. 1074/1999[4] atcelšanu, 3. pants attiecas uz *OLAF* veiktajām ārējām izmeklēšanām. Tajā ir noteikts, ka:

"1. [*OLAF*] īsteno pilnvaras, kas ar [Regulu Nr. 2185/96] uzticētas Komisijai, lai veiktu pārbaudes uz vietas un inspekcijas dalībvalstīs un – saskaņā ar spēkā esošiem sadarbības un savstarpējās palīdzības nolīgumiem un citiem juridiskiem instrumentiem – trešās valstīs un starptautisku organizāciju telpās.

[3] OV 2007, L 170, 1. lpp.

[4] OV 2013, L 248, 1. lpp.

[..]

2. Lai noteiktu, vai saistībā ar dotācijas nolīgumu vai lēmumu vai līgumu, kas attiecas uz Savienības finansējumu, ir notikusi krāpšana, korupcija vai jebkāda cita nelikumīga darbība, kas ietekmē Savienības finanšu intereses, [*OLAF*] saskaņā ar noteikumiem un procedūrām, kuras izklāstītas [Regulā Nr. 2185/96], var pie uzņēmējiem veikt pārbaudes uz vietas un inspekcijas.

3. Veicot pārbaudes uz vietas un inspekcijas, Biroja darbinieki, ievērojot piemērojamos Savienības tiesību aktus, darbojas saskaņā ar attiecīgās dalībvalsts noteikumiem un praksi, kā arī procesuālajām garantijām, kas paredzētas šajā regulā.

Pēc [*OLAF*] pieprasījuma attiecīgās dalībvalsts kompetentā iestāde sniedz [*OLAF*] darbiniekiem palīdzību, kas vajadzīga, lai viņi varētu efektīvi veikt savus uzdevumus, kuri norādīti 7. panta 2. punktā minētajā rakstiskajā pilnvarā. Ja saskaņā ar valsts noteikumiem minētās palīdzības sniegšanai nepieciešams tiesu iestādes pilnvarojums, to lūdz izsniegt.

Attiecīgā dalībvalsts saskaņā ar [Regulu Nr. 2185/96] nodrošina, ka [*OLAF*] darbinieki ar tādiem pašiem noteikumiem kā dalībvalsts kompetentās iestādes un ievērojot valsts tiesību aktus piekļūst visai informācijai un dokumentiem, kas saistīti ar izmeklējamo lietu un kas izrādās nepieciešami, lai pārbaudes uz vietas un inspekcijas varētu veikt efektīvi un iedarbīgi.

[..]"

D. Pamatnostādnes par digitālās kriminālistikas procedūrām OLAF darbiniekiem

10. *OLAF* pamatnostādnes par digitālās kriminālistikas procedūrām *OLAF* darbiniekiem (turpmāk tekstā – "Pamatnostādnes par digitālās kriminālistikas procedūru") ir *OLAF* pieņemti iekšējie noteikumi, kas *OLAF* darbiniekiem jāievēro attiecībā uz identifikāciju, iegūšanu, attēlveidošanu, vākšanu, analīzi un digitālo pierādījumu saglabāšanu. Tās ir izstrādātas, lai tostarp īstenotu Regulas Nr. 2185/96 7. panta 1. punktu, un ir pieejamas *OLAF* tīmekļa vietnē.

11. Pamatnostādņu par digitālās kriminālistikas procedūrām 4. punkta nosaukums ir "Digitālās kriminālistikas operācijas veikšana – vispārīga procedūra". Tajā ir noteikts:

"[..]

4.3. Sākot digitālās kriminālistikas operāciju, DPS [(*OLAF* personāla digitālo pierādījumu speciālists)]: 1) dokumentē un nofotografē visus digitālo datu nesējus, uz kuriem attiecas kriminālistikas operācija, kā arī fizisko vidi un izkārtojumu; 2) veic digitālo datu nesēju uzskaiti. Uzskaite jāiekļauj "Digitālās kriminālistikas operācijas ziņojumā", un tam jāpievieno fotogrāfijas.

4.4. Parasti DPS vajadzētu veikt 4.3. punktā minēto ierīču pilnīgu digitālo kriminālistikas ieguvi. Ja tas ir iespējams, DPS un izmeklētājs kopā iepriekš pārbauda šīs ierīces, lai noteiktu, vai tajās var būt dati, kas, iespējams, ir būtiski izmeklēšanā, un vai būtu piemērota daļēja digitālā kriminālistikas ieguve. Ja tā, DPS tā vietā var veikt datu daļēju digitālo kriminālistikas ieguvi. Digitālā kriminālistikas attēla iegūšanas laikā reģistrē īsu satura aprakstu un DPS pievienotu lietas atsauces numuru.

[..]"

12. Pamatnostādņu par digitālās kriminālistikas procedūrām 8. panta nosaukums ir "Digitālās kriminālistikas operācijas laikā savākto datu pārbaude". Saskaņā ar šo noteikumu:

"8.1. Tūlīt pēc atgriešanās no digitālās kriminālistikas operācijas DPS izveido divas digitālās kriminālistikas attēla rezerves kopijas uz lentes un ievieto tās aizzīmogotās aploksnēs ar unikāliem identifikācijas numuriem [..].

8.2 DPS digitālās kriminālistikas attēlu pārsūta uz kriminālistikas laboratorijā esošo kriminālistikas datņu serveri. Šādi pārsūtītā datne kļūst par kriminālistikas darba datni. DPS būtu jāinformē izmeklētājs, tiklīdz kriminālistikas darba datne ir gatava.

[..]

8.4 Kad kriminālistikas darba datne ir pieejama, izmeklētājs ar SPS [satura pārvaldības sistēmas] Izlūkošanas pieprasījumu moduļa starpniecību izsūta rakstiskus pieprasījumus, lai iezīmētu kriminālistikas darba datni un vajadzības gadījumā saņemtu DPS vai operatīvā analītiķa palīdzību, lai identificētu izmeklēšanai būtiskos datus. Pēdējā pieprasījumā jāizklāsta meklēšanas mērķis un kāda veida pierādījumus un/vai apstiprinājumus izmeklētājs meklē. Atbildot uz izmeklētāja rakstisku pieprasījumu, kopā ar izmeklētāju DPS no digitālās kriminālistikas darba datnes iegūst meklēšanas kritērijiem atbilstīgus datus, kuriem izmeklētājam tiek piešķirta piekļuve lasīšanas režīmā.

8.5 Iespējamo pierādījumu meklēšana ir dinamisks process, un tas var ietvert vairākus secīgus atkārtojumus. Meklēšanas process var ietvert izdzēsto datu pēdu meklēšanu nepiešķirtā vietā, norādot meklējamos atslēgvārdus, vai sarežģītākus meklējumus, piemēram, īpašas izteiksmes vai laika skalas meklēšanu.

8.6 Izmeklētājs DPS vadībā identificē iespējami būtisku informāciju, izmantojot kriminālistikas laboratorijas telpas. Izmeklētājs var arī lūgt DPS izdrukāt attiecīgās datnes vai izgatavot to elektronisku kopiju, kas jāpievieno attiecīgās SPS lietas materiāliem. Jebkura šāda datu nodošana no kriminālistikas laboratorijas izmeklētājam jāreģistrē SPS Izlūkošanas pieprasījumu modulī, lai aizsargātu pierādījumu ķēdi.

8.7 Pabeidzot digitālās kriminālistikas darba datnes pārbaudi saistībā ar izmeklētāja uzsākto izlūkošanas pieprasījumu, DPS sagatavo "Digitālās kriminālistikas pārbaudes ziņojumu", kurā apkopoti veiktās kriminālistikas darbību rezultāti un uzskaitīta izmeklētājam sniegtā informācija. Šis ziņojums jāpievieno attiecīgās SPS lietas materiāliem.

8.8 Pēc analīzes pabeigšanas operatīvais analītiķis sagatavo "Operatīvās analīzes ziņojumu" par datiem, kas iegūti no digitālās kriminālistikas darba datnes, un iegūtajiem rezultātiem. Šis ziņojums jāpievieno attiecīgās SPS lietas materiāliem."

III. Tiesvedības priekšvēsture

13. Tiesvedības priekšvēsture ir izklāstīta pārsūdzētā sprieduma 1.–23. punktā. To var apkopot sekojoši.

14. *Vialto* ir saskaņā ar Ungārijas tiesībām dibināta sabiedrība, kas sniedz konsultāciju pakalpojumus uzņēmumiem un vienībām, kas pieder privātajam un sabiedriskajam sektoram.

15. 2011. gada 22. aprīlī Eiropas Komisija decentralizētas pārvaldības sistēmas ar *ex ante* kontroli ietvaros noslēdza finansēšanas nolīgumu ar Turcijas Republiku, kas bija daļa no Padomes Regulā (EK) Nr. 1085/2006 (2006. gada 17. jūlijs), ar ko izveido Pirmspievienošanās palīdzības instrumentu (IPA)[5], paredzētās Turcijas Republikas nacionālās programmas saskaņā ar komponentu "Pārejas palīdzība un iestāžu veidošana". Nozīmētā funkcionālā struktūra Regulas Nr. 718/2007 21. panta nozīmē bija Centrālā finanšu un līgumu aģentūra (*CFCU*) (turpmāk tekstā – "*CFCU*").

16. 2013. gada 17. decembrī *Eiropas Savienības Oficiālā Vēstneša* pielikumā (OV 2013/S 244-423607) ar atsauci "EuropeAid/132338/D/SER/TR" tika publicēts iepirkums, kas izsludināts, lai piešķirtu līguma slēgšanas tiesības slēgtā procedūrā attiecībā uz kvalitātes kontroles ārpakalpojumu sniegšanu projekta TR2010/0311.01 "Zemes gabalu identifikācijas sistēmas digitalizācija" (turpmāk tekstā –"attiecīgais projekts") ietvaros. Izsludinātā iepirkuma mērķis bija noslēgt sākotnēju līgumu uz sākotnējo periodu 26 mēneši un par maksimālo budžetu 4 500 000 EUR. Uzaicinājumā uz konkursu norādītā līgumslēdzēja iestāde bija *CFCU*.

17. 2014. gada 19. septembrī līgums, kas atbilst attiecīgajam uzaicinājumam uz konkursu, tika piešķirts konsorcijam, kuru koordinēja *Agrotec SpA* (turpmāk tekstā – "konsorcijs") un kurā bija pieci dalībnieki, ieskaitot apelācijas sūdzības iesniedzēju. Konsorcijs parakstīja līgumu ar *CFCU* par pakalpojumu sniegšanu ar atsauci TR2010/0311.01-02/001 (turpmāk tekstā – "attiecīgais līgums").

18. Pēc izmeklēšanas uzsākšanas saistībā ar aizdomām par korupciju vai krāpšanu, kas izdarīta attiecīgā projekta ietvaros, *OLAF*, pamatojoties uz Regulas Nr. 883/2013 3. pantu, nolēma veikt pārbaudes un inspekcijas apelācijas sūdzības iesniedzējas telpās (turpmāk tekstā –"pārbaude uz vietas").

19. 2016. gada 7. aprīlī *OLAF* izdeva divas pilnvaras, nozīmējot ierēdņus, kuri ir atbildīgi par pārbaudes uz vietas un digitālās kriminālistikas tehniskās operācijas veikšanu. Saskaņā ar šo pilnvaru nosacījumiem pārbaudes uz vietas mērķis bija apkopot apelācijas sūdzības iesniedzējas rīcībā esošos pierādījumus par tās iespējamo līdzdalību korupcijas un krāpšanas darbībās, kuras, iespējams, ir izdarītas saistībā ar attiecīgo projektu. Digitālās kriminālistikas operācijas mērķis bija iegūt, tostarp, visus apelācijas sūdzības iesniedzējas digitālos resursus, kas izmantoti attiecīgā projekta pārvaldībai, piemēram, galddatorus, klēpjdatorus, planšetdatorus, ārējās vai pārnēsājamās atmiņas ierīces, mobilos tālruņus un visas citas ierīces, kas varētu būt būtiskas izmeklēšanas vajadzībām, datu apmaiņas serverus un failu apmaiņas serverus, apelācijas iesniedzējas un apelācijas iesniedzējas darbinieku e-pasta saraksti, kā arī funkcionālās pastkastītes, kuras varētu izmantot izmeklēšanas vajadzībām.

20. Pārbaude uz vietas un digitālās kriminālistikas operācija tika veikta no 2016. gada 12. līdz 14. aprīlim. *OLAF* sastādīja ziņojumu par katru pārbaudes dienu. 2016. gada 14. aprīļa ziņojumā tika norādīts, ka apelācijas sūdzības iesniedzēja ir atteikusies sniegt *OLAF* noteiktu informāciju. Apelācijas sūdzības iesniedzēja parakstīja katru ziņojumu un vajadzības gadījumā sniedza komentārus.

21. Ar 2016. gada 6. maija vēstuli apelācijas sūdzības iesniedzēja iesniedza sūdzību *OLAF*, kurā tā apstrīdēja un komentēja noteiktu šajos ziņojumos ietverto informāciju. Proti, tā norādīja, ka tai esot jāsadarbojas ar *OLAF* tikai *OLAF* veiktās izmeklēšanas priekšmeta robežās, proti, attiecīgā

[5] OV 2006, L 10, 82. lpp.

projekta finansēšanā, un ka līdz ar to tai esot pienākums *OLAF* darīt pieejamu tikai to informāciju, kas attiecas uz šīs izmeklēšanas priekšmetu. Turklāt, ņemot vērā procesuālo garantiju pārkāpumus, ko tā pārstāvji izdarījuši pārbaudes uz vietas laikā, tā lūdza *OLAF* veikt atbilstīgus pasākumus. *OLAF* apstiprināja šīs sūdzības saņemšanu 2016. gada 18. maijā.

22. Ar 2016. gada 8. jūlija vēstuli *OLAF* atbildēja uz apelācijas sūdzības iesniedzējas sūdzību. Apkopojis apelācijas sūdzības iesniedzējas sūdzības un vēlreiz uzsvēris izmeklēšanas pilnvaru apjomu, *OLAF* apgalvoja, ka tā izmeklētājiem esot bijušas tiesības izgatavot apelācijas sūdzības iesniedzējas cieto disku digitālus kriminālistikas attēlus un ka sakarā ar apelācijas sūdzības iesniedzējas nesadarbošanos tas esot izbeidzis pārbaudi uz vietas. Apelācijas sūdzības iesniedzēja, pirmkārt, neesot ļāvusi tam izņemt iepriekš atlasītās informācijas kopiju vai līdz ar to izgatavotos digitālos kriminālistikas attēlus un, otrkārt, neesot sniegusi pieprasīto finanšu informāciju. *OLAF* piebilda, ka ar LESD 339. pantu un Regulas Nr. 883/2013 10. panta 1. punktu esot nodrošināta savāktās informācijas konfidencialitāte. Tas secināja, ka, pirmām kārtām, tās ierēdņi pārbaudi uz vietas esot veikuši savu pilnvaru robežās, un, otrām kārtām, apelācijas sūdzības iesniedzējas komercnoslēpumu aizsardzība neesot likumīgs iemesls, kas varētu kavēt viņu izmeklēšanu. Tas secināja, ka pārbaudē uz vietas neesot izdarīti nekādi apelācijas sūdzības iesniedzējas procesuālo tiesību pārkāpumi.

23. Ar 2016. gada 14. septembra vēstuli *OLAF* informēja apelācijas sūdzības iesniedzēju, ka tā tiek uzskatīta par personu, kas tiek izmeklēta saistībā ar aizdomām par korupciju vai krāpšanu attiecīgā projekta ietvaros. Tad *OLAF* aicināja to iesniegt savus apsvērumus desmit dienu laikā.

24. Ar 2016. gada 23. septembra vēstuli apelācijas sūdzības iesniedzēja iesniedza *OLAF* apsvērumus un paziņoja, ka tā ir rīkojusies saskaņā ar piemērojamajiem noteikumiem un ievērojusi visus nosacījumus likumīgai *OLAF* piekļuvei tās datiem. Tā norādīja, ka ir gatava turpināt sadarboties ar *OLAF* un piešķirt tam piekļuvi visiem būtiskajiem datiem, kurus varētu savākt *OLAF* izmeklēšanas vajadzībām.

25. Ar 2016. gada 29. septembra vēstuli *CFCU* informēja *Agrotec* par pārbaudi uz vietas apelācijas sūdzības iesniedzējas telpās un par to, ka tā nebija piekritusi piešķirt *OLAF* piekļuvi noteiktai informācijai, ko tas pieprasīja izmeklēšanas veikšanai. Tā piebilda, ka *OLAF* uzskata, ka ar savu rīcību apelācijas sūdzības iesniedzēja esot pārkāpusi attiecīgajam līgumam piemērojamo vispārīgo nosacījumu (turpmāk tekstā –"vispārīgie nosacījumi") 25. pantu un ka tā esot pārbaudījusi situāciju ar attiecīgajiem Komisijas dienestiem. Visbeidzot, apgalvojot, ka saskaņā ar vispārīgajiem nosacījumiem *Agrotec* bija tās vienīgā kontaktpersona visos līgumiskajos un finanšu jautājumos, *CFCU* informēja šo uzņēmumu, ka rezultātā vismaz līdz *OLAF* izmeklēšanas slēgšanai tā aptur *Agrotec* iesniegto rēķinu apmaksu.

26. 2016. gada 30. septembrī *Agrotec* nosūtīja apelācijas sūdzības iesniedzējai *CFCU* vēstuli, kuru tas bija saņēmis iepriekšējā dienā. Tas lūdza *Vialto* nekavējoties ar *OLAF* noskaidrot situāciju, kurā tas bija nonācis, un, otrkārt, informēt *Agrotec*, kā arī pārējos konsorcija locekļus par visiem tās pārkāpumiem, kas izraisīja *OLAF* izmeklēšanas sākšanu. *Agrotec* piebilda, ka tas patur tiesības veikt nepieciešamos pasākumus, jo īpaši ar *CFCU* starpniecību, lai aizsargātu savas intereses no darbībām, kas nav saderīgas ar viņu partnerību un ko apelācijas sūdzības iesniedzēja, iespējams, ir izdarījusi.

27. Ar 2016. gada 4. oktobra vēstuli apelācijas sūdzības iesniedzēja informēja *Agrotec* par *OLAF* izmeklēšanas gaitu attiecībā uz to un nosūtīja *Agrotec* saraksti, ar kuru tā bija apmainījusies ar *OLAF*. Turklāt apelācijas sūdzības iesniedzēja informēja *Agrotec* par iemesliem, kāpēc tā uzskatīja, ka, ņemot vērā vispārīgos nosacījumus, *CFCU* rīcība, nolemjot apturēt maksājumus, kas saistīti ar attiecīgo līgumu, nav pamatota.

28. Ar 2016. gada 6. oktobra vēstuli *CFCU* informēja *Agrotec*, ka *OLAF* to ir informējis par izmeklēšanu, kuru tas veic, un ka, tā kā vēl nav veikti nepieciešamie pasākumi, kas jāveic attiecībā uz apelācijas sūdzības iesniedzēju, Komisija iesaka *CFCU* pārtraukt visus maksājumus konsorcijam līdz *OLAF* izmeklēšanas beigām.

29. Ar 2016. gada 13. oktobra vēstuli Komisijas Eiropas Kaimiņattiecību politikas un paplašināšanās sarunu ģenerāldirektorāts (turpmāk tekstā – "Paplašināšanās ĢD") informēja *CFCU* par apelācijas sūdzības iesniedzējas atteikumu pretēji vispārīgo nosacījumu 25. pantam sadarboties *OLAF* veiktajā izmeklēšanā un pieprasīja *CFCU* veikt nepieciešamos pasākumus saskaņā ar šiem vispārīgajiem nosacījumiem un šajā sakarā kā vienu no iespējamiem pasākumiem apsvērt attiecīgā līguma izpildes vai apelācijas sūdzības iesniedzējas izpildāmās daļas apturēšanu, pamatojoties uz vispārīgo nosacījumu 25. un 35. pantu. Tas piebilda, ka uzskata, ka summas, kas apelācijas sūdzības iesniedzējai samaksātas saskaņā ar attiecīgo līgumu, nav atbilstīgas finansēšanai no Savienības budžeta, un lūdza *CFCU* precīzi noskaidrot šīs summas.

30. Ar 2016. gada 9. novembra vēstuli *OLAF* informēja apelācijas sūdzības iesniedzēju, ka tā izmeklēšana ir pabeigta, ka tās galīgais izmeklēšanas ziņojums ir nosūtīts Paplašināšanās ĢD, un par saviem šim ģenerāldirektorātam sniegtajiem ieteikumiem veikt atbilstīgus pasākumus, lai nodrošinātu procedūru un sankciju piemērošanu, kas izriet no apelācijas sūdzības iesniedzējas nopietna vispārīgo nosacījumu pārkāpuma.

31. Ar 2016. gada 11. novembra vēstuli *CFCU* informēja *Agrotec* par *OLAF* izmeklēšanas pabeigšanu un par tā secinājumu, ka apelācijas sūdzības iesniedzēja ir pārkāpusi vispārīgo nosacījumu 25. pantu. *CFCU* arī informēja *Agrotec* par savu lēmumu pilnībā izslēgt apelācijas sūdzības iesniedzēju no attiecīgā līguma un turpināt izpildīt šo līgumu, nevis, kā Paplašināšanās ĢD ieteica kā vienu no iespējamiem pasākumiem, pilnībā apturēt to. Sekojoši *CFCU* lūdza *Agrotec* nekavējoties no 2016. gada 11. novembra pārtraukt apelācijas sūdzības iesniedzējas darbību un veikt nepieciešamos pasākumus, lai to izslēgtu no konsorcija, proti, sastādot attiecīgā līguma papildinājumu.

32. 2016. gada 17. novembrī *Agrotec* un konsorcija locekļi, izņemot apelācijas sūdzības iesniedzēju, parakstīja starp tiem noslēgtā sadarbības līguma papildinājumu, kura mērķis bija izveidot jaunu darba sadalījumu starp šiem dalībniekiem. Ar *CFCU* adresētu 2016. gada 5. decembra vēstuli apelācijas sūdzības iesniedzēja apstrīdēja tās izslēgšanu no attiecīgā līguma. Ar 2017. gada 10. janvāra vēstuli *CFCU* noraidīja apelācijas sūdzības iesniedzējas argumentus. 2016. gada 13. decembrī *CFCU* un *Agrotec* parakstīja attiecīgā līguma papildinājumu, lai svītrotu apelācijas sūdzības iesniedzēju no konsorcija locekļu saraksta un izdarītu atbilstošus secinājumus, it īpaši no finanšu viedokļa.

33. Ar 2017. gada 6. janvāra vēstuli *CFCU* informēja *Agrotec*, ka summa, kas atbilst apelācijas sūdzības iesniedzējas dalībai attiecīgā līguma izpildē, ir 182 350,75 EUR un ka apelācijas sūdzības iesniedzējas līgumsaistību pārkāpuma dēļ šī summa nav atbilstīga finansēšanai no Savienības budžeta.

IV. Tiesvedība Vispārējā tiesā un pārsūdzētais spriedums

34. Ar prasības pieteikumu, kas Vispārējās tiesas kancelejā iesniegts 2017. gada 7. septembrī, *Vialto* cēla prasību, lai Komisija tai izmaksātu atlīdzību 320 944,56 EUR par mantisko kaitējumu un 150 000 EUR par morālo kaitējumu, kā arī procentus, ko, iespējams, izraisījusi Komisijas un *OLAF* prettiesiskā rīcība saistībā ar tās izslēgšanu no attiecīgā līguma.

35. Šīs prasības pieteikuma pamatojumam *Vialto* izvirzīja divus pamatus par *OLAF* rīcības prettiesiskumu, pirmkārt, atsaucoties uz Regulas Nr. 2185/96 7. panta 1. punkta pārkāpumu un, otrkārt, uz tiesību uz labu pārvaldību, nediskriminācijas principa, samērīguma principa un tiesiskās paļāvības aizsardzības principa pārkāpumu. Turklāt *Vialto*, atsaucoties uz tiesību tikt uzklausītam pārkāpumu, iesniedza sūdzību par Komisijas rīcības prettiesiskumu.

36. Tiesas sēdē, kas notika Vispārējā tiesā, *Vialto* atteicās no prasījuma atlīdzināt mantisko kaitējumu un samazināja morālā kaitējuma atlīdzināšanai prasīto summu līdz 25 000 EUR, ieskaitot procentus.

37. Ar pārsūdzēto spriedumu Vispārējā tiesa, nospriedusi, ka Komisija ir kļūdaini apstrīdējusi tās kompetenci un, pamatojoties uz to – prasības pieņemamību, noraidīja visus *Vialto* izvirzītos iebildumus par *OLAF* un Komisijas rīcības prettiesiskumu un līdz ar to arī prasību kopumā.

38. Vispārējā tiesa, pirmkārt, nosprieda, ka datus, kuriem *OLAF* pārstāvji lūdza piekļuvi, šajā lietā var uzskatīt par nozīmīgiem *OLAF* izmeklēšanā un ka digitālā kriminālistikas attēla izgatavošana ietilpst Komisijai ar Regulas Nr. 2185/96 7. panta 1. punktu piešķirtajās pilnvarās. Tad tā nosprieda, ka, pieprasot *Vialto* piekļuvi šiem datiem analīzei, *OLAF* pārstāvji nepārkāpa šo noteikumu.

39. Pēc tam Vispārējā tiesa noraidīja *Vialto* argumentus par to, ka *OLAF* ir pārkāpis tiesības uz labu pārvaldību, nediskriminācijas principu, samērīguma principu un tiesiskās paļāvības aizsardzības principu. Attiecībā uz pēdējo principu, atgādinot nosacījumus, kas jāievēro, lai persona varētu uz to atsaukties, Vispārējā tiesa konstatēja, ka šajā lietā pēc *Vialto* atteikuma apmierināt *OLAF* pārstāvju likumīgos pieprasījumus vākt datus pēdējie piekrita atkāpties no procedūras, kas noteikta Pamatnostādnēs par digitālās kriminālistikas procedūrām attiecībā uz vietu, kur dati iegūti un apstrādāti, un šim nolūkam izmantoto datu nesēju.

40. Visbeidzot, Vispārējā tiesa noraidīja *Vialto* sūdzību par to, ka Komisija bija pārkāpusi tās tiesības tikt uzklausītam, konstatējot, pirmkārt, ka *Vialto* bija iesniegusi apsvērumus par pārbaudi uz vietas ar *OLAF* adresētām vēstulēm, un, otrkārt, ka lēmumu izslēgt *Vialto* no attiecīgā līguma bija pieņēmis *CFCU*, kuram nebija saistošs Paplašināšanās ĢD paziņojums par to.

V. Lietas dalībnieku prasījumi un tiesvedība Tiesā

41. Apelācijas sūdzībā *Vialto* lūdz Tiesu:

– atcelt pārsūdzēto spriedumu;

– piespriest Komisijai atlīdzināt tiesāšanās izdevumus šajā tiesvedībā un tiesvedībā Vispārējā tiesā.

42. *Vialto* precizē, ka gadījumā, ja Tiesa atceltu pārsūdzēto spriedumu, lēmumu, vai lietu nodot atpakaļ Vispārējai tiesai sprieduma pieņemšanai, tā atstātu Tiesas ziņā.

43. Komisija lūdz Tiesu:

– noraidīt apelācijas sūdzību kā nepamatotu;

– piespriest *Vialto* atlīdzināt tiesāšanās izdevumus.

VI. Par apelācijas sūdzību

44. Apelācijas sūdzības pamatojumam apelācijas sūdzības iesniedzēja izvirza trīs pamatus.

45. Pirmkārt, ar pirmo pamatu *Vialto* apgalvo, ka Vispārējā tiesa, piemērojot Regulas Nr. 2185/96 7. panta 1. punktu, esot pieļāvusi vairākus faktu sagrozījumus un kļūdas tiesību piemērošanā. Pēc tam ar otro pamatu *Vialto* apgalvo, ka Vispārējā tiesa esot pieļāvusi kļūdu tiesību piemērošanā un nepietiekami pamatojusi savu spriedumu attiecībā uz iespējamo tiesiskās paļāvības aizsardzības principa pārkāpumu. Visbeidzot, trešais *Vialto* izvirzītais pamats attiecas uz faktu sagrozīšanu un kļūdām tiesību piemērošanā saistībā ar tiesību tikt uzklausītam pārkāpumu. Es tagad ierosinu izskatīt katru no šiem pamatiem pēc kārtas.

A. Par pirmo pamatu par faktu sagrozīšanu un kļūdām tiesību piemērošanā saistībā ar OLAF iespējamo Regulas Nr. 2185/96 7. panta 1. punkta pārkāpumu

1. Pušu argumenti

46. Ar pirmo pamatu apelācijas sūdzības iesniedzēja atsaucas uz pārsūdzētā sprieduma 74., 75., 77., 79., 80. un 83. punktu un apgalvo, ka, Tiesai nospriežot, ka *OLAF* nav pārkāpis Regulas Nr. 2185/96 7. panta 1. punktu, šajos punktos esot vairāki faktu sagrozījumi un kļūdas tiesību piemērošanā. Šis pirmais apelācijas sūdzības pamats būtībā ir sadalīts trijās daļās.

a) Pirmā daļa (pārsūdzētā sprieduma 80. punkts)

47. Ar pirmā pamata pirmo daļu apelācijas sūdzības iesniedzēja apgalvo, ka Vispārējā tiesa esot divējādi sagrozījusi faktus un tādējādi pieļāvusi tiesību kļūdu.

48. Pirmkārt, tā apgalvo, ka pret Komisiju ierosinātā tiesvedība neattiecoties uz *OLAF* pieprasījuma piekļūt datiem, kurus Vispārējā tiesa uzskaitījusi pārsūdzētā sprieduma 71. punktā, pamatotību, bet gan uz *OLAF* lūguma tikt pilnvarotam vākt, tas ir, izņemt un aizvest priekšmetus, kas nav saistīti ar izmeklēšanu, pamatotību. Tāpēc Vispārējā tiesa esot kļūdaini novērtējusi faktus un lēmusi par jautājumu, kas šajā lietā nekad neesot izvirzīts, proti, par tiesībām *veikt izmeklēšanu* par izmeklējamā uzņēmuma datiem, nevis pārbaudījusi tiesības *vākt* ar izmeklējamo jautājumu nesaistītus datus. Otrkārt, apelācijas sūdzības iesniedzēja arī apgalvo, ka šī sajaukšana esot izraisījusi tiesību kļūdu, jo Vispārējai tiesai Regulas Nr. 2185/96 7. panta 1. punktu esot vajadzējis interpretēt nevis kā tādu, ar kuru nepiešķir plašas izmeklēšanas tiesības attiecībā uz visiem datiem, uz kuriem attiecas šī norma, bet gan drīzāk kā tādu, kas attiecas tikai uz vākšanas tiesībām attiecībā tikai uz datiem, kas saistīti ar izmeklējamo jautājumu. Treškārt,

pretēji tam, kas norādīts pārsūdzētā sprieduma 80. punktā, *Vialto* faktiski esot piešķīris *OLAF* piekļuvi – tas ir, tiesības izmeklēt – septiņām datu kategorijām, kas minētas tā paša sprieduma 71. punktā.

49. Komisija piekrīt Vispārējās tiesas pamatojumam un uzskata, ka no Regulas Nr. 2185/96 7. panta 1. punkta formulējuma, kurā ir skaidri paredzēta piekļuve datiem un to kopēšana, izrietot, ka digitālās kriminālistikas attēlu izveidošana un nogādāšana *OLAF* telpās ietilpst Komisijas pilnvarās.

50. Komisija apgalvo, ka Vispārējā tiesa pilnībā esot izpratusi strīda priekšmetu un esot apsvērusi, vai *OLAF* izmeklēšanas nolūkā ir likumīgi pieprasījis apstrīdēto datu vākšanu. Pirmkārt, tā uzskata, ka *Vialto* patvaļīgi nošķirot piekļuvi datiem no datu vākšanas. Digitālās kriminālistikas analīzes kontekstā šāda nošķiršana neesot iespējama un esot kļūdaina. Proti, lai iegūtu noderīgu rezultātu, šādai piekļuvei esot nepieciešams apkopot attiecīgos datus ar nolūku tos apstrādāt, izmantojot īpašu programmatūru. Tikai pēc šiem dažādajiem soļiem *OLAF* inspektori varot efektīvi piekļūt attiecīgajiem datiem. Otrkārt, to, ka Vispārējā tiesa pārsūdzētā sprieduma 80. punktā lieto vārdus "piekļuve datiem", nevarot uzskatīt par faktu sagrozīšanu. Šāda piekļuve būtu pieprasīta tieši noteiktiem datiem, piemēram, darījumiem, un netieši citiem, proti, lai izveidotu digitālu kriminālistikas attēlu. Tomēr *Vialto* neesot ļāvis efektīvi piekļūt attiecīgajiem datiem.

b) Otrā daļa (pārsūdzētā sprieduma 74., 75. un 83. punkts)

51. Saistībā ar pirmā pamata otro daļu apelācijas sūdzības iesniedzēja izklāsta virkni argumentu ar mērķi konstatēt Vispārējās tiesas kļūdas saistībā ar *OLAF* pilnvarām vākt datus.

52. Pirmkārt, tā apgalvo, ka Vispārējā tiesa esot pieļāvusi tiesību kļūdu, nepamatojot pārsūdzētā sprieduma 74. punktā izdarīto secinājumu, ka dati, kurus *OLAF* pieprasīja savākt, Regulas Nr. 2185/96 7. panta 1. punkta izpratnē ir saistīti ar attiecīgajām darbībām un vajadzīgi pienācīgas pārbaudes uz vietas veikšanai. Otrkārt, šāds secinājums būtu patvaļīgs un tāpēc tiesību kļūdas dēļ nebūtu spēkā, jo pirms meklēšanas ar atslēgvārdiem nevarot uzskatīt, ka visi *OLAF* pieprasītie dati ir saistīti ar darbībām, uz kurām attiecas izmeklēšana, un ir nepieciešami šai izmeklēšanai. Treškārt, Vispārējā tiesa esot sagrozījusi faktus, pārsūdzētā sprieduma 75. punktā secinot, ka *Vialto* esot tikai iebildusi pret šo datu savākšanu no datu nesējiem un nogādāšanu *OLAF* telpās. Jau no paša sākuma un, vispārīgi runājot, *Vialto* esot iebildusi pret tādu datu vākšanu, kuri nav saistīti ar izmeklējamo projektu.

53. Komisija no savas puses piekrīt Vispārējās tiesas pamatojumam un uzskata, ka pieprasīto datu vākšana esot bijusi nepieciešama, lai pareizi veiktu pārbaudi uz vietas.

54. Pirmkārt, pārsūdzētā sprieduma 74. punktā izdarītais secinājums esot balstīts uz digitālās kriminālistikas raksturu un tāpēc nekādā ziņā neesot patvaļīgs. Otrkārt, *OLAF* pieprasījums vākt datus neesot attiecies uz visiem *Vialto* datiem, bet tikai uz elementiem, kas noteikti, pamatojoties uz objektīviem *rationae personae* un *rationae temporis* kritērijiem. *Vialto* pārprotot digitālās kriminālistikas operāciju būtību, uzskatīdama, ka pirms datu savākšanas ir nepieciešama meklēšana ar atslēgvārdiem. Turklāt Vispārējā tiesa 2018. gada 12. jūlija spriedumā *Nexans France* un *Nexans*/Komisija (T-449/14, EU:T:2018:456) esot apstiprinājusi attiecīgās metodikas pamatotību saistībā ar Komisijas konkurences pārbaudēm saskaņā ar 20. pantu Padomes Regulā (EK) Nr. 1/2003 (2002. gada 16. decembris) par to konkurences noteikumu

īstenošanu, kas noteikti [LESD 101. un 102. pantā][6]. Treškārt, pārsūdzētā sprieduma 75. punktā Vispārējā tiesa esot vienīgi atsaukusies uz *Vialto* iebildumiem pret datu glabāšanu datu nesējos, kas pēc tam tiktu nogādāti *OLAF* telpās, ko *Vialto* nenoliedza.

c) Trešā daļa (pārsūdzētā sprieduma 77. un 79. punkts)

55. Apelācijas sūdzības iesniedzēja pirmā pamata trešajā daļā apgalvo, ka Vispārējā tiesa esot pieļāvusi tiesību kļūdu, noraidot kā neatbilstošus *Vialto* argumentus, kas balstīti uz dienesta noslēpuma ievērošanu un ar tās tirdzniecības partneriem noslēgto līgumu klauzulām, uz kurām pamatojoties, tā uzņēmās Savienības ārpuslīgumisko atbildību. Šādi argumenti būtu nozīmīgi, lai konstatētu, ka *OLAF* pārkāpj Regulas Nr. 2185/96 7. panta 1. punktu, jo tie pierādītu, ka *Vialto* izteiktās atrunas attiecībā uz ar izmeklēšanu nesaistītu datu vākšanu ir pamatotas. Tomēr saskaņā ar Tiesas judikatūru *Vialto* būtu bijis jāpierāda, ka šādu atrunu formulēšana nav tiesību ļaunprātīga izmantošana. Tā piebilst, ka Vispārējā tiesa esot sagrozījusi faktus, nospriežot, ka nevar uzskatīt, ka *OLAF* ir piespiedis to pārkāpt tās dienesta noslēpumu vai ar tās tirdzniecības partneriem noslēgto līgumu noteikumus, jo tā nekādā veidā neesot apgalvojusi, ka *OLAF* to piespieda šādi rīkoties.

56. Komisija savukārt secina, ka pirmā pamata trešā daļa ir jānoraida, jo tā esot neiedarbīga un katrā ziņā nepamatota.

57. Pirmkārt, argumenti, kas balstīti uz dienesta noslēpumu un ar to saistītajiem līguma punktiem saistībā ar pierādījumiem par iespējamu tā tiesību ļaunprātīgu izmantošanu, ir jauns apgalvojums un tāpēc neesot pieņemami. Katrā ziņā Vispārējā tiesa pārsūdzētā sprieduma 78. punktā esot pamatoti nospriedusi, ka *OLAF* inspektoru pienākumos ietilpstošās rīcības brīvības dēļ atsaucei uz punktiem par konfidencialitāti līgumos, kas noslēgti ar tās tirdzniecības partneriem, nav nozīmes. Otrkārt, attiecībā uz Vispārējās tiesas secinājumu, ka *OLAF* nepiespieda *Vialto* sniegt konfidenciālu informāciju, *Vialto* esot nepareizi interpretējusi pārsūdzēto spriedumu, jo šāds atzinums tikai novestu pie secinājuma, ka punktu par konfidencialitāti turpmāka pārbaude ir lieka.

2. Analīze

58. Pirmā apelācijas pamata trešā daļa attiecas uz konkrētu jautājumu. Būtībā šā pamata pirmās divas daļas ir saistītas ar to pašu jautājumu, proti, *OLAF* pilnvaru apjomu digitālās kriminālistikas operācijas ietvaros saskaņā ar Regulas Nr. 2185/96 7. panta 1. punktu, un tās var ērti analizēt kopā.

a) Pirmās divas daļas

59. Pirms apelācijas sūdzības iesniedzējas argumentācijas, kas sniegta saistībā ar tās pirmā pamata pirmajām divām daļām, būtības analīzes es vēlos pievērsties argumentiem, kuri balstīti uz šajās pirmajās divās daļās pausto iespējamu faktu sagrozīšanu un pamatojuma trūkumu, lai tos noraidītu.

[6] OV 2003, L 1, 1. lpp.

1) Faktu sagrozīšana un pamatojuma trūkums

60. Pirmkārt, atsaucoties uz pārsūdzētā sprieduma 80. punktu, apelācijas sūdzības iesniedzēja apgalvo, ka Vispārējā tiesa esot nepareizi novērtējusi faktus un lēmusi par jautājumu, kas šajā lietā nekad neesot izvirzīts, proti, par tiesībām veikt *Vialto* datu izmeklēšanu, nevis pārbaudījusi tiesības vākt datus, kas nav saistīti ar izmeklējamo jautājumu.

61. Es domāju, ka šo pārsūdzētā sprieduma 80. punkta tekstu, ņemot vērā tā paša sprieduma 62. un 75. punktā norādīto, var pamatoti apstiprināt. Pirmām kārtām, Vispārējā tiesa pārsūdzētā sprieduma 62. punktā norāda, ka apelācijas sūdzības iesniedzēja sūdzas, ka *OLAF* lūdza iespēju *vākt* ar attiecīgo izmeklēšanu nesaistītus datus, pārkāpjot Regulas Nr. 2185/96 7. panta 1. punktu. Otrām kārtām, Vispārējā tiesa pārsūdzētā sprieduma 75. punktā arī piebilst, ka apelācijas sūdzības iesniedzēja apgalvoja, ka tā ļāva *OLAF* izmeklētājiem *piekļūt* visiem pieprasītajiem datiem, bet ka tā iebilda pret šo datu *vākšanu*. Tādējādi no šiem diviem punktiem skaidri izriet, ka Vispārējā tiesa bija pilnīgi sapratusi, kādi patiesībā bija apelācijas sūdzības iesniedzējas apgalvojumi attiecībā uz *OLAF*, un līdz ar to - arī tai iesniegtās prasības priekšmetu.

62. Otrkārt, šķiet, ka apelācijas sūdzības iesniedzēja ir nepareizi interpretējusi pārsūdzētā sprieduma 75. punktu. Proti, šajā punktā Vispārējā tiesa tikai norāda uz *Vialto* iebildumiem pret datu vākšanu datu nesējā, kas "bija jāaizgādā prom no tās telpām", un to *Vialto* neapstrīd. Tomēr šis jautājums neattiecas uz jautājumu, vai izmantotais datu nesējs pieder *Vialto*.

63. Treškārt, jāatzīmē, ka pārsūdzētā sprieduma 80. punkts ir Vispārējās tiesas secinājums attiecībā uz tās Regulas Nr. 2185/96 7. panta interpretāciju. Pretēji apelācijas sūdzības iesniedzējas apgalvotajam tajā nav tiešas vai netiešas atsauces uz *Vialto* rīcību. Tāpēc pārsūdzētā sprieduma 80. punktā nav norādes, ka apelācijas sūdzības iesniedzēja nebūtu devusi piekļuvi pārsūdzētā sprieduma 71. punktā uzskaitītajām datu kategorijām. Turklāt šādu secinājumu nevar izdarīt arī no pārsūdzētā sprieduma iepriekšējiem punktiem.

64. Ceturtkārt, apelācijas sūdzības iesniedzēja kritizē pamatojuma trūkumu, Vispārējai tiesai pamatojot pārsūdzētā sprieduma 74. punktā izdarīto secinājumu, saskaņā ar kuru dati, kurus *OLAF* pieprasīja savākt, Regulas Nr. 2185/96 7. panta 1. punkta izpratnē jāuzskata par saistītiem ar attiecīgajām darbībām un vajadzīgiem pienācīgas pārbaudes uz vietas veikšanai.

65. Tomēr, kā pārsūdzētā sprieduma tiesvedības valodā norādīts ar vārdiem *Ως εκ τούτου*, ko var tulkot kā "tātad" vai "tādējādi", šis punkts ir starpposma secinājums, kas balstīts uz iepriekšējiem Vispārējās tiesas apsvērumiem, it īpaši tiem, kuri izteikti no 66. līdz 73. punktam. Tādējādi pamatojums pārsūdzētā sprieduma 74. punktā ir pilnīgi saprotams un pietiekami pamatots.

2) Tiesību kļūdas, interpretējot Regulas Nr. 2185/96 7. panta 1. punktu

66. Apelācijas sūdzības iesniedzēja ar diviem atsevišķiem pamatiem kritizē Vispārējās tiesas Regulas Nr. 2185/96 7. panta 1. punkta interpretāciju pārsūdzētajā spriedumā digitālās kriminālistikas operācijas īpašajā kontekstā. Pirmkārt, pretēji tās interpretācijai Vispārējai tiesai esot bijis jāinterpretē šis noteikums kā tāds, kas neattiecas uz plašām izmeklēšanas tiesībām attiecībā uz visiem datiem, uz kuriem attiecas šis noteikums, bet tikai uz tiesībām vākt tikai tos datus, kas saistīti ar izmeklējamo jautājumu. Tad šāda interpretācija arī būtu patvaļīga, jo nevarot pieņemt, ka, tā kā meklēšana ar atslēgvārdiem nenotika, visi *OLAF* pieprasītie dati bija saistīti ar darbībām, uz kurām attiecas izmeklēšana, un tāpēc tos varēja vākt.

67. Šeit būtu lietderīgi atgādināt, ka Regulas Nr. 2185/96 7. panta 1. punktā ir paredzēts, ka Komisijas inspektoriem, no vienas puses, "saskaņā ar tiem pašiem nosacījumiem, kas attiecas uz valsts administratīvajiem inspektoriem, un atbilstoši valsts tiesību aktiem ir *pieejama* visa informācija un dokumenti par attiecīgajām darbībām, kas ir vajadzīgi apskašu un pārbaužu uz vietas pienācīgai veikšanai [un no otras puses] tie var [..] *kopēt* svarīgus dokumentus[7]".

68. Nav strīda, ka *OLAF* saskaņā ar Regulas Nr. 2185/96 7. panta 1. punktu veiktās digitālās kriminālistikas operācijas ir problemātiskas[8]. Tikai jāaplūko Komisijas priekšlikums Eiropas Parlamenta un Padomes Regulai, ar ko groza [Regulu Nr. 883/2013] attiecībā uz sadarbību ar Eiropas Prokuratūru un *OLAF* izmeklēšanas efektivitāti[9], kā arī novērtējumu par to, kā piemērota pirms tās spēkā esošā Regula Nr. 883/2013[10].

69. Šajā novērtējumā tostarp ir secināts, ka trūkst skaidrības un precizitātes saistībā ar *OLAF* pilnvarām veikt digitālās kriminālistikas operācijas. Saskaņā ar Regulas Nr. 883/2013 piemērošanas novērtējuma galīgo ziņojumu šie trūkumi ir saistīti ar diviem faktoriem. Pirmkārt, *OLAF* pilnvaras veikt digitālās kriminālistikas operācijas ārējās izmeklēšanas laikā ir atkarīgas no valstu noteikumiem un prakses, kas dažādās dalībvalstīs ir atšķirīgas un vai nu ir neskaidras, vai arī to vispār nav[11].

70. Tādējādi šajā Regulas Nr. 883/2013 piemērošanas novērtējuma daļā konstatētā problēma faktiski ir mijiedarbība starp Regulu Nr. 2185/96 un Regulu Nr. 883/2013, no vienas puses, un valsts tiesisko regulējumu, kurā tiek veikta digitālās kriminālistikas operācija, no otras puses.

71. Tomēr šajā lietā no 2016. gada 12. aprīļa ziņojuma par *Vialto* pārbaudi uz vietas izriet, ka šajā pirmajā pārbaudes dienā bija klāt Ungārijas Krāpšanas apkarošanas koordinācijas struktūras (*AFCOS*) pārstāvis. Turklāt netiek apgalvots, ka ar digitālās kriminālistikas operāciju, kā noteikts *OLAF* ģenerāldirektora *OLAF* izmeklētājiem izsniegtajā atļaujā, ir pārkāpti piemērojamie valsts noteikumi vai tā notikusi pretrunā ar klātesošās valsts amatpersonas viedokli. Tāpēc šādos apstākļos radušais jautājums ir vērsts tikai uz to, lai noteiktu, kāda veida digitālās kriminālistikas meklēšana ir atļauta, pamatojoties vienīgi uz Regulas Nr. 2185/96 7. panta 1. punktu.

72. Iepazīstoties ar Regulas Nr. 2185/96 7. panta 1. punkta formulējumu, mēs uzzinām divas lietas. Pirmkārt, šīs normas otrajā daļā ir skaidri noteikts, ka pārbaudes un inspekcijas uz vietas var skart datorā ievadītus datus. Tālāk no tā paša noteikuma pirmās daļas izriet, ka tas neizbēgami nozīmē piekļuvi visai informācijai un dokumentiem datorā ievadītajos datos, kas attiecas uz attiecīgajām darbībām, kuri vajadzīgi pienācīgas apskates un pārbaudes uz vietas veikšanai, un tiesības kopēt attiecīgos dokumentus. Tāpēc tekstā ir nošķirtas piekļuves tiesības, kurām praktisku iemeslu dēļ ir jābūt plašām, no tiesībām kopēt, kas, gluži pretēji, attiecas tikai uz būtiskiem datiem. Tas ir konsekventi – lai *atrastu* attiecīgo informāciju, ir nepieciešams *meklēt* visur, kur šī informācija atrodama.

7 Mans izcēlums.

8 Lai gan Regula Nr. 2185/96 attiecas uz Komisijas inspektoriem, šo kompetenci tagad īsteno *OLAF* saskaņā ar Komisijas Lēmuma 1999/352, ar ko izveido Eiropas Biroju krāpšanas apkarošanai (*OLAF*) (OV 1999, L 136, 20. lpp.), 2. pantu un Regulas 883/2013 3. panta 1. punktu.

9 COM (2018) 338 *final*.

10 Komisijas ziņojums Eiropas Parlamentam un Padomei "Novērtējums par to, kā piemērota [Regula Nr. 883/2013]" (COM (2017) 589 *final*).

11 Skat. galīgo ziņojumu par to, kā piemērota Regula Nr. 883/2013, 4.2.2.4. punkts, noslēguma piezīmes (97. lpp. angļu valodas versijā). Atgādinu, ka Regulas Nr. 883/2013 3. panta 2. punktā ir skaidri norādīts, ka *OLAF* saskaņā ar noteikumiem un procedūrām, kuras izklāstītas Regulā Nr. 2185/96, var pie uzņēmējiem veikt pārbaudes uz vietas un inspekcijas.

73. Šādu interpretāciju apstiprina konteksts, kurā notiek pārbaude uz vietas, un tās mērķis. Proti, kā noteikts Regulas Nr. 2185/96 8. panta 3. punktā, ir jāsastāda ziņojums par pārbaudi vai inspekciju uz vietas un tam pievienojami "svarīgie un papildu dokumenti, kā minēts [Regulas Nr. 2185/96] 7. pantā". Šādi sastādītie ziņojumi ir pieņemams pierādījums tās dalībvalsts administratīvajā lietā vai tiesvedībā, kurā to izmantošana izrādās nepieciešama. Tomēr tikai tie dokumenti, kuri attiecas uz pārkāpumu, kas ir administratīvās lietas vai tiesvedības priekšmets, citiem vārdiem sakot, šiem procesiem būtiski dokumenti, pēc definīcijas ir iespējams pieņemams pierādījums.

74. Digitālās kriminālistikas operācijas kontekstā tas nozīmē, ka *OLAF* jābūt piekļuvei visiem datorā ievadītajiem datiem, kas atrodas ierīcēs, uz kurām attiecas *OLAF* ģenerāldirektora izsniegtā atļauja, lai varētu noteikt, kuri no šiem datiem ir saistīti ar attiecīgo operāciju. Šī identifikācija ir iespējama, tikai iegūstot "digitālu kriminālistikas attēlu", kas Pamatnostādnēs par digitālās kriminālistikas procedūrām definēts kā "digitālā datu nesējā ietverta oriģinālo datu kriminālistikas (bitu) kopija [..], kas tiek glabāta binārā formātā ar unikālu jaucējvērtību [12]". Tāpēc šo datu vākšanu, izmantojot "attēla kopiju", nevajadzētu jaukt ar Regulas Nr. 2185/96 7. panta 1. punktā minētajām dokumentu kopijām. Šis digitālās kriminālistikas attēls ir neaizstājams no informācijas tehnoloģiju viedokļa, jo tieši ar šo attēlu iespējams veikt meklēšanu ar atslēgvārdiem, izmantojot īpašu kriminālistikas datoru programmatūru, kas identificē ar attiecīgo projektu saistītos datus. Tikai pēc šī procesa posma – proti, pēc tam, kad programmatūra ir identificējusi noteiktus dokumentus kā potenciāli nozīmīgus, – *OLAF* izmeklētājiem ir atļauts piekļūt to saturam un tādējādi identificēt attiecīgo informāciju Regulas Nr. 2185/96 izpratnē [13]. Pēc tam viņi vajadzības gadījumā var izveidot tās kopiju, kas pievienojama ziņojumam. Citiem vārdiem sakot, "attēla kopija" sākotnēji tiek izveidota tikai pārbaudes nolūkos.

75. Turklāt datu iezīmēšana, izmantojot kriminālistikas datoru programmatūru, un turpmākā iezīmēto datu atsijāšana var aizņemt daudz laika, it īpaši tāpēc, ka uzņēmumi tagad elektroniski uzglabā ievērojamu daudzumu datu. Šī informācijas tehnoloģiju vides īpatnība izskaidro arī to, kāpēc *OLAF* pārbaudes veikšanai paļaujas uz datu kopiju. Tas nāk par labu gan *OLAF*, gan attiecīgajam uzņēmumam, kas tādējādi var turpināt izmantot oriģinālos datus un datu nesējus, kuros tie tiek glabāti. Tādējādi tiek mazināta iejaukšanās uzņēmuma darbībā, ko izraisa *OLAF* pārbaude [14]. Gluži pretēji, vispārējs aizliegums kopēt datus, iepriekš tos nepārbaudot, šķiet nelietderīgs un rezultātā nepamatoti tiek apgrūtināta *OLAF* pārbaudes pilnvaru īstenošana, pārsniedzot to, kas nepieciešams attiecīgo uzņēmumu tiesību aizsardzībai. Tādējādi šāds apgrūtinājums pārmērīgi ierobežotu pārbaužu – kā viena no *OLAF* instrumentiem, kas ļauj tam īstenot savu lomu cīņā pret krāpšanu, korupciju vai jebkuru citu nelikumīgu darbību, kura ietekmē Savienības finanšu intereses, – lietderīgo iedarbību [15].

[12] Skat. Pamatnostādņu par digitālās kriminālistikas procedūrām 1.9. punktu.

[13] Saskaņā ar Pamatnostādņu par digitālās kriminālistikas procedūrām 8.4. punktu "kad kriminālistikas darba datne ir pieejama, izmeklētājs ar SPS izlūkošanas pieprasījumu moduļa starpniecību iesniedz rakstisku pieprasījumu par kriminālistikas darba datnes iezīmēšanu [..]. Atbildot uz izmeklētāja rakstisku pieprasījumu un kopā ar izmeklētāju [*OLAF* štata Digitālo pierādījumu speciālists] no digitālās kriminālistikas darba datnes iegūst meklēšanas kritērijiem atbilstīgus datus, kuriem izmeklētājam tiek piešķirta piekļuve lasīšanas režīmā".

[14] Skat. šajā ziņā spriedumu, 2020. gada 16. jūlijs, *Nexans France* un *Nexans*/Komisija (C-606/18 P, EU:C:2020:571, 66. punkts). To sakot, jāatzīmē, ka *OLAF* iespēja turpināt to datu, kas saistīti ar uzņēmuma darbību, pārbaudi ārpus šā uzņēmuma telpām ir pakļauta nosacījumam, ka šāda turpināšana nerada nekādu tiesību uz aizstāvību pārkāpumu un nav attiecīgo uzņēmumu tiesību papildu aizskārums, pārsniedzot to, kas raksturīgs pārbaudei to telpās. *OLAF* var tā rīkoties, tikai tad, ja tas var likumīgi uzskatīt, ka to ir pamatoti darīt pārbaudes efektivitātes interesēs vai lai izvairītos no pārmērīgas iejaukšanās attiecīgā uzņēmuma darbībā (skat. šajā ziņā spiedumu, 2020. gada 16. jūlijs, *Nexans France* un *Nexans*/Komisija, C-606/18 P, EU:C:2020:571, 87. un 90. punkts).

[15] Skat. pēc analoģijas (attiecībā uz Komisijas izmeklēšanas pilnvarām konkurences jautājumos saskaņā ar Regulu Nr. 1/2003), ģenerāladvokātes J. Kokotes [*J. Kokott*] secinājumus lietā *Nexans France* un *Nexans*/Komisija (C-606/18 P, EU:C:2020:207, 66. punkts).

76. Šādos apstākļos es neredzu iemeslu, kāpēc *OLAF* atkarībā no apstākļiem nevarētu nolemt veikt pārbaudāmā uzņēmuma digitālajā datu nesējā ietverto datu pārbaudi nevis atsaucoties uz oriģinālu, bet gan uz šo datu "attēla kopiju". Proti, kā Tiesa nesen lēma par līdzīgu procedūru, ko Komisija veica saskaņā ar Regulu Nr. 1/2003, "gan gadījumā, kad tā pārbauda oriģinālos datus, gan gadījumā, kad tā analizē šo datu kopiju, runa ir par tiem pašiem datiem, kas ir Komisijas veiktās pārbaudes priekšmets [16]".

77. Ir taisnība, ka pretēji Regulas Nr. 2185/96 7. pantam un Regulas Nr. 883/2013 3. panta 3. punktam Regulas Nr. 1/2003 20. panta 2. punktā, aicinot Komisiju īstenot pārbaudes pilnvaras konkurences jautājumos, nav atsauces uz valsts tiesību aktiem. Tomēr, kā es jau norādīju, pirmkārt, šajā lietā netiek apgalvots, ka ir pārkāpti piemērojamie valsts tiesību akti, un, otrkārt, pats piekļuves pārbaudāmā uzņēmuma datorā ievadītiem datiem princips ir nepārprotami atļauts Regulas Nr. 2185/96 7. panta 1. punktā.

78. Tādējādi, pretēji apelācijas sūdzības iesniedzējas apgalvojumiem un pieņemot Tiesas analīzi 2020. gada 16. jūlija spriedumā *Nexans France* un *Nexans*/Komisija (C-606/18 P, EU:C:2020:571, 63. punkts), *OLAF* tiesības piekļūt e-pasta ziņojumu kopumiem, klēpjdatora cietajam diskam vai pārbaudāmā uzņēmuma serverī saglabātajiem datiem un izgatavot attēla kopiju (proti, "digitālu kriminālistikas attēlu") ir *starpposms* šajos kopumos un šajos datu nesējos esošo datu pārbaudē. Saskaņā ar šādu pieeju dokumenti, kas ir iespējamie pierādījumi, tiek atdalīti no pārējiem datiem sijāšanas darbībās, kas tiek veiktas pēc digitālā kriminālistikas attēla izgatavošanas [17]. Šāda "kopēšana" sijāšanas nolūkos tātad nav lielāka iejaukšanās par pašu sijāšanu. Tas pats par sevi nav *OLAF* piešķirts papildu pilnvarojums, bet, kā Vispārējā tiesa pareizi norādīja pārsūdzētā sprieduma 73. punktā, ietilpst ar Regulas Nr. 2185/96 7. panta 1. punktu *OLAF* piešķirtajās pārbaudes pilnvarās, un var būt vajadzīgs, lai pareizi veiktu attiecīgo pārbaudi uz vietas.

79. Protams, šāda iepriekš nepārbaudītu datu kopēšana būtu jāatļauj, ja *OLAF* pēc tam, stingri ievērojot attiecīgā uzņēmuma tiesības uz aizstāvību, izmeklē šo datu būtiskumu attiecībā uz pārbaudes priekšmetu pirms tam, kad par atbilstīgiem atzītie dokumenti šajā ziņā tiek iekļauti lietas materiālos un pārējie nokopētie dati tiek izdzēsti [18].

80. Uz jautājumu par pēdējo garantiju 2021. gada 10. februāra tiesas sēdē Komisija skaidri apstiprināja, ka neatbilstīgie dati pēc noteikta laika patiešām tika iznīcināti, lai gan apelācijas sūdzības iesniedzējas pārstāvji to apstrīdēja. Ir taisnība, ka Pamatnostādnēs par digitālās kriminālistikas procedūrām šajā ziņā nav skaidra noteikuma. Tomēr var atzīmēt, ka *OLAF* digitālās kriminālistikas operāciju informatīvajā brošūrā ir norādīts, ka *OLAF* datus saglabās ne ilgāk kā 15 gadus pēc izmeklēšanas beigām. Turklāt no Pamatnostādņu par digitālās kriminālistikas procedūrām 10. punkta izriet – ja *OLAF* izmeklēšanas struktūra vēlas atkārtoti iegūt digitālu kriminālistikas attēlu, kas iegūts citas izmeklēšanas kontekstā, tai jāiesniedz jauns pieprasījums, lai saņemtu ģenerāldirektora atļauju, saskaņā ar tiem pašiem kritērijiem, kuri nepieciešami, lai atļautu digitālu kriminālistikas operāciju telpu pārbaužu vai inspekciju uz vietas ietvaros, un ievērojot pilnu informāciju par attiecīgo personu vai uzņēmumu. Tie ir svarīgi un nepieciešami drošības pasākumi.

[16] Spriedums, 2020. gada 16. jūlijs, *Nexans France* un *Nexans*/Komisija (C-606/18 P, EU:C:2020:571, 62. punkts).

[17] Skat. Pamatnostādņu par digitālās kriminālistikas procedūrām 8.4. punktu, kas citēts 13. zemsvītras piezīmē. *OLAF* "Digitālās kriminālistikas operāciju informatīvajā brošūrā" arī ir atgādināts, ka "izmeklēšanai būtiskie dati tiek identificēti ar meklēšanu ar atslēgvārdiem un citām meklēšanas metodēm, [un t]ikai šie dati tiek ievietoti lietas materiālos".

[18] Šajā nozīmē skat. spriedumu, 2020. gada 16. jūlijs, *Nexans France* un *Nexans*/Komisija (C-606/18 P, EU:C:2020:571, 64. punkts).

81. Ir svarīgi uzsvērt, ka šīs izmeklēšanas pilnvaras *OLAF* ir piešķirtas moderno, progresīvo tehnoloģisko ierīču, kas spēj uzglabāt lielu datu apjomu, īpašā rakstura dēļ. Šīs tehnoloģiskās kapacitātes dēļ principā ir nepieciešama piekļuve visam, lai meklēšanu pēc tam varētu precizēt ar atsauci, piemēram, izmantojot atbilstošus atslēgvārdus. Ir svarīgi, lai būtu skaidri saprotams – lai gan datu meklēšanas nolūkā *OLAF* principā ir jābūt pieejai visam, tam ir jāievēro arī attiecīgā uzņēmuma likumīgās intereses, ciktāl tas attiecas uz izmeklēšanā nebūtiskas dokumentācijas privātumu un konfidencialitāti. Jebkura šo pilnvaru ļaunprātīga izmantošana – piemēram, nepareiza šādi savāktu datu izpaušana trešajām personām – būtu ļoti nopietns attiecīgās personas tiesību uz aizstāvību pārkāpums, un tam, visticamāk, būtu ārkārtīgi nopietnas sekas gan *OLAF*, gan tās amatpersonām. Taisnības labad šajā lietā ir pareizi atzīt, ka nekas tāds nav ticis apgalvots. Šādos apstākļos tikko norādīto iemeslu dēļ es ierosinu noraidīt pirmā pamata pirmās divas daļas.

b) Trešā daļa

82. Ar pirmā pamata trešo daļu *Vialto* apstrīd Vispārējās tiesas pamatojumus pārsūdzētā sprieduma 77. un 79. punktā, saskaņā ar kuriem, pirmkārt, tās argumenti, kas balstīti uz dienesta noslēpuma ievērošanu un uz ar tirdzniecības partneriem noslēgto līgumu punktiem, Savienības ārpuslīgumiskās atbildības kontekstā ir neatbilstoši un, otrkārt, nevar uzskatīt, ka *OLAF* ir piespiedis to pārkāpt šo dienesta noslēpumu vai šos punktus.

83. Pirmkārt, pretēji Komisijas apgalvotajam es nedomāju, ka pirmais iebildums par pirmā pamata trešo daļu ir jauns pamats, un kā tāds būtu jānoraida kā nepieņemams.

84. Ir taisnība, ka, izskatot apelācijas sūdzību, Vispārējās tiesas kompetencē ir izvērtēt tikai attiecībā uz to izvirzītos pamatus. Tomēr arguments, kas netika izvirzīts pirmajā instancē, nav jauns apelācijas stadijā nepieņemams pamats, ja tā ir tikai argumenta paplašināšana, uz ko jau ir norādīts saistībā ar prasības pieteikumā Vispārējā tiesā izklāstīto pamatu [19].

85. Tomēr no pārsūdzētā sprieduma 77. punkta izriet, ka apelācijas sūdzības iesniedzēja jau pašā sākumā, pamatojot savu atteikumu sniegt dažus no *OLAF* pieprasītajiem datiem, atsaucās uz argumentu par dienesta noslēpumu un ar tās tirdzniecības partneriem noslēgto līgumu punktiem. Šajā ziņā ir acīmredzams, ka saskaņā ar tiesību ļaunprātīgas izmantošanas jēdzienu šā argumenta "pārformulēšana" ir tikai Vispārējā tiesā jau pausta argumenta paplašināšana. Tā kā Vispārējā tiesa to būtu nepareizi novērtējusi, šāds apelācijas pamats ir tikai turpinājums Vispārējā tiesā jau izvirzītam prasības pamatam. Tādējādi šī pirmā pamata daļa ir jāatzīst par pieņemamu.

86. Tomēr šis arguments man šķiet neiedarbīgs. Patiesībā tas ir daļa no vispārīgāka argumenta, ka *Vialto* ir cietusi zaudējumus, jo *OLAF*, savācot ar pārbaudi nesaistītu informāciju, esot pārkāpis Regulas Nr. 2185/96 7. panta 1. punktu. Es uzskatu, ka Vispārējā tiesa, apstiprinot *OLAF* īstenotās pārbaudes pilnvaras, nav pieļāvusi tiesību kļūdu. Turklāt no lietas materiāliem izriet, ka *OLAF* šīs pārbaudes ietvaros bija ierosinājis attiecībā uz apelācijas iesniedzējas datiem piemērot īpašo procedūru, kas attiecas uz profesionāla noslēpuma rakstura datiem [20]. Šādos apstākļos man šķiet, ka vismaz apelācijas sūdzības iesniedzējas arguments, kas balstīts uz dienesta noslēpumu un tās noslēgto līgumu punktiem, nevar būt par pamatu pietiekami būtiska tiesību normas, ar ko tai piešķir tiesības, pārkāpuma konstatēšanai. Līdz ar to šis arguments ir neiedarbīgs.

[19] Skat. šajā nozīmē spriedumu, 2020. gada 9. decembris, *Groupe Canal* +/Komisija (C-132/19 P, EU:C:2020:1007, 28. punkts).

[20] Skat. Pamatnostādņu par digitālās kriminālistikas procedūrām 6.3. punktu.

87. Arī otrā sūdzība, ko apelācijas sūdzības iesniedzēja izvirza pirmā pamata trešajā daļā, ir neiedarbīga. Ar šo sūdzību *Vialto* apgalvo, ka pretēji tam, ko Vispārējā tiesa nosprieda pārsūdzētā sprieduma 79. punktā, tā nekad neesot apgalvojusi, ka *OLAF* būtu piespiedis to pārkāpt dienesta noslēpumu un noteiktus līguma punktus. Pēc apelācijas sūdzības iesniedzējas domām, Vispārējā tiesa esot lēmusi par argumentu, kas netika izvirzīts, un tikai šā iemesla dēļ attiecīgais apstrīdētā pārsūdzētā sprieduma punkts esot jāatceļ. Tomēr sūdzība ir jāuzskata par neiedarbīgu, jo pārsūdzētā sprieduma 79. punktā Vispārējā tiesa noraidīja argumentu, kas nebija ticis izvirzīts. Turklāt no formulējuma "jebkurā gadījumā" lietojuma šajā pārsūdzētā sprieduma punktā izriet, ka Tiesas vērtējums šajā punktā tika veikts ar lielu piesardzību gadījumā, ja būtu jānospriež, ka *Vialto*, pamatojot atteikumu piešķirt piekļuvi noteiktai informācijai, varēja atsaukties uz argumentu par dienesta noslēpumu un savu līgumu punktiem.

88. Līdz ar to pirmais pamats ir jānoraida kā daļēji nepamatots un daļēji neiedarbīgs.

B. Par otro pamatu, kas balstīts uz tiesiskās paļāvības aizsardzības principa pārkāpumu

1. Pušu argumenti

89. Ar otro pamatu *Vialto* apgalvo, ka Vispārējā tiesa esot pieļāvusi tiesību kļūdu un ka tā neesot pietiekami pamatojusi savu spriedumu attiecībā uz iespējamo tiesiskās paļāvības aizsardzības principa pārkāpumu.

90. Pirmkārt, pārsūdzētais spriedums esot nepietiekami pamatots, jo tajā neesot izskaidrots, kurš no trim nosacījumiem, kas nepieciešami, lai atsauktos uz tiesiskās paļāvības principu, šajā lietā nebūtu izpildīts, un turklāt tajā neesot pārbaudīts neviens no trim nosacījumiem.

91. Otrkārt, pārsūdzētā sprieduma 118. punktā, iespējams, esot pieļauta tiesību kļūda, jo tajā neesot ņemta vērā judikatūra, ar ko aizliedz likumīga vai nelikumīga administratīva akta, kas ir radījis subjektīvas tiesības vai tamlīdzīgus labumus, atsaukšanu ar atpakaļejošu spēku. Tomēr *OLAF* izmeklētāju pārbaudes pirmajā dienā sniegtās garantijas par pārbaudes veikšanas procedūru būtu bijušas likumīgas. Tāpēc *OLAF* inspektori nebūtu varējuši atcelt šīs garantijas *a posteriori* un pieprasīt, lai pārbaude uz vietas tiktu veikta tā, it kā šādas garantijas nekad nebūtu dotas.

92. Treškārt, apelācijas sūdzības iesniedzēja apgalvo, ka Vispārējā tiesa esot pieļāvusi tiesību kļūdu, tajā pašā pārsūdzētā sprieduma punktā norādot, ka *Vialto* nevar atsaukties uz tādas tiesiskās paļāvības pārkāpumu, kas radusies, piemērojot praksi, atkāpjoties no sev labvēlīga noteikuma, ja tā rīkojās ļaunticīgi. Tomēr apelācijas sūdzības iesniedzēja uzskata, ka *OLAF* lūgumi esot bijuši pretrunā Regulas Nr. 2185//96 7. panta 1. punktam, ka tā esot paziņojusi savu nostāju jau pārbaudes pirmajā dienā un ka, ja *OLAF* inspektori būtu uzskatījuši, ka tā nelikumīgi traucē izmeklēšanu, viņiem esot vajadzējis lūgt valsts iestāžu palīdzību saskaņā ar minētās regulas 9. pantu. Šādos apstākļos *Vialto* uzskata, ka tās ļaunticīga rīcība neesot bijusi iespējama.

93. Komisija secina, ka otrais pamats ir jānoraida.

94. Pirmkārt, Vispārējā tiesa ir pietiekami pamatojusi savu secinājumu, ka nav ticis pārkāpts tiesiskās paļāvības aizsardzības princips. Otrkārt, apelācijas sūdzības iesniedzēja nepaskaidro, kādas garantijas *OLAF* it kā bija sniedzis, un katrā ziņā *Vialto* apgalvoto uzticēšanos iedragāja tās pašas rīcība. Treškārt, atsaukšanās uz principiem par administratīvo aktu atcelšanu šajā lietā ir

neiedarbīga un katrā ziņā nepamatota, jo *OLAF* pārbaudes uz vietas veikšana nebūtu administratīvs akts vai vismaz – administratīvs akts, kas radījis subjektīvas tiesības vai līdzīgus labumus.

2. Analīze

95. Otrā pamata pamatojumā *Vialto* izvirza trīs argumentus: pirmkārt, Vispārējās tiesas pamatojuma trūkumu, izvērtējot argumentāciju par tiesiskās paļāvības aizsardzības principu, otrkārt, aizliegumu atsaukt likumīgu administratīvo aktu, kas rada subjektīvas tiesības vai līdzīgus labumus, un, treškārt, tiesību kļūdu, apgalvojot, ka *Vialto* nevar atsaukties uz tādas tiesiskās paļāvības pārkāpumu, kas radusies, piemērojot praksi, saskaņā ar kuru tiek izdarīta atkāpe no parastās pārbaudes procedūras, jo *Vialto* atteicās piekrist *OLAF* likumīgajam pieprasījumam.

96. Es ierosinu šos argumentus izskatīt kopā, jo tie visi ir cieši saistīti ar sākotnējo jautājumu par *Vialto* "tiesiskās paļāvības" esamību. Kā Vispārējā tiesa pareizi norādīja pārsūdzētā sprieduma 114. punktā, tiesības atsaukties uz tiesiskās paļāvības aizsardzības principu paredz, ka Savienības kompetentās iestādes attiecīgajai personai ir devušas konkrētus, beznosacījumu un saskanīgus solījumus, kas izriet no pilnvarotiem un uzticamiem avotiem. Savukārt persona nevar atsaukties uz šā principa pārkāpumu, ja vien viņam vai viņai šie solījumi nav doti [21]. Turklāt šiem solījumiem jābūt tādiem, kas var radīt to adresātam tiesiski pamatotas cerības (*attente légitime*) [22].

97. Tāpat aizliegumu atcelt administratīvo aktu attaisno nepieciešamība nodrošināt attiecīgā pasākuma adresāta tiesisko paļāvību [23]. Citiem vārdiem, administratīvā akta atcelšana ir aizliegta tikai tad, ja personai, par kuru tika pieņemts lēmums, bija tiesiski pamatotas cerības, ka ar šo lēmumu galīgi tiek atrisināts jautājums [24].

98. Līdz ar to, ja šķistu, ka šajā lietā šis nosacījums nebija izpildīts – un, manuprāt, tas nebija –, tad pēdējie divi argumenti, ko apelācijas sūdzības iesniedzēja izvirzīja sava otrā pamata pamatojumā, nebūtu pamatoti. Vispārējai tiesai nepietiekami pamatojot iemeslus, netiktu ietekmēta tās *Vialto* argumenta attiecībā uz tiesiskās paļāvības aizsardzības principu noraidījuma pamatotība, un līdz ar to tas būtu neiedarbīgs.

99. Pirmkārt, jāatgādina, ka no tiesiskās drošības principa izrietošās tiesības atsaukties uz tiesiskās paļāvības aizsardzības principu attiecas uz ikvienu privātpersonu, kas ir situācijā, no kuras izriet, ka Savienības administrācija tai ir radījusi pamatotas cerības (*espérances fondées*). Par solījumiem, lai arī kāda būtu forma, kurā tie ir paziņoti, ir uzskatāma konkrēta, beznosacījumu un saskaņota informācija no pilnvarotiem un ticamiem avotiem. Turpretim neviens nevar atsaukties uz šī principa neievērošanu, ja administrācija viņam vai viņai nav sniegusi konkrētus solījumus [25].

[21] Spriedums, 2020. gada 16. jūlijs, *ADR Center*/Komisija (C-584/17 P, EU:C:2020:576, 75. punkts un tajā minētā judikatūra).

[22] Šajā nozīmē skat. spriedumu, 2010. gada 25. marts, *Sviluppo Italia Basilicata*/Komisija (C-414/08 P, EU:C:2010:165, 107. punkts).

[23] Šajā nozīmē skat. spriedumus, 1987. gada 26. februāris, *Consorzio Cooperative d'Abruzzo*/Komisija (15/85, EU:C:1987:111, 12. punkts), un 1991. gada 20. jūnijs, *Cargill*/Komisija (C-248/89, EU:C:1991:264, 20. punkts un tajā minētā judikatūra).

[24] Schønberg, S. J., "Legal Certainty and Revocation of Administrative Decisions: A Comparative Study of English, French and EC Law", *Yearbook of European Law*, 19. sēj., 1. izdevums, 1999, 257.–298. lpp., it īpaši 291. lpp. Skat. arī Ragnemalm, H., "Confiance légitime et délai raisonnable", no: *Mélanges en hommage à Fernand Schockweiler*, Nomos Verlagsgesellschaft, Bādenbādene, 1999, 511.–522. lpp., it īpaši 517. un 518. lpp.

[25] Spriedums, 2019. gada 3. decembris, Čehijas Republika/Parlaments un Padome (C-482/17, EU:C:2019:1035, 153. punkts).

100. Tāpēc ir svarīgi noteikt, kādas tiesiski pamatotas cerības *OLAF* šajā lietā radīja *Vialto*. Citiem vārdiem, kādus konkrētus, beznosacījumu un saskaņotus solījumus *Vialto* saņēma no *OLAF* saistībā ar apstrīdēto digitālās kriminālistikas operāciju?

101. Savā apelācijas sūdzībā *Vialto* pati norāda, ka Vispārējā tiesa pārsūdzētā sprieduma 116. punktā ir minējusi, par ko bija *OLAF* izmeklētāju dotie solījumi. Tomēr saskaņā ar šo punktu *OLAF* izmeklētāji, lai apmierinātu apelācijas sūdzības iesniedzējas bažas, vienojās atkāpties no procedūras, kas noteikta Pamatnostādnēs par digitālās kriminālistikas procedūrām, pirmkārt, attiecībā uz digitālo datu nesēja, kas saturēja izgatavotos digitālos kriminālistikas attēlus, iegūšanas un apstrādes vietu, un, otrkārt, attiecībā uz pašu minēto datu nesēju.

102. Tas ir apstiprināts ziņojumos par *Vialto* pārbaudi uz vietas 2016. gada 12. un 13. aprīlī un to kopsavilkumā pārsūdzētā sprieduma 52. un 53. punktā, kurus apelācijas sūdzības iesniedzēja neapstrīd. Lai gan *OLAF* izmeklētāji tāpēc sniedza konkrētus, beznosacījumu un saskaņotus solījumus, jānorāda, ka tie attiecās tikai uz vietu, kur tiktu veikta datu apstrāde ar atslēgvārdiem, un šajā iezīmēšanas un meklēšanas procesā izmantoto datu nesēju. *OLAF* izmeklētāji nekad nelika saprast, ka viņi ir piekrituši apelācijas sūdzības iesniedzējas vēlmei iepriekš atdalīt ar attiecīgo projektu saistītos no ar to nesaistītajiem datiem. Gluži pretēji, no iepriekš minētajiem ziņojumiem, ko parakstījis viens no *Vialto* rīkotājdirektoriem, skaidri izriet, ka pirmais solis procesā būs servera cieto disku diskdziņu un iepriekš izvēlētu mapju digitālu kriminālistikas kopiju izveidošana, šajā ziņā nenosakot nekādus ierobežojumus.

103. Šādos apstākļos argumentu, ka *OLAF*, nolemjot pārtraukt digitālās kriminālistikas operāciju pēc tam, kad *Vialto* atteicās pilnībā sadarboties izmeklēšanā, tostarp atsakoties sniegt izmeklēšanai būtisku finanšu informāciju, ir pārkāpis *Vialto* tiesisko paļāvību, nevar atbalstīt. Proti, tiesiskās paļāvības aizsardzība ir vienkārši paredzēta tikai, lai nodrošinātu, ka valsts iestādes pilda likumīgās saistības, ko tās uzņēmušās, un rīkojas saskaņā ar to radītajām cerībām [26]. Šajā ziņā tiesiskās paļāvības principa īstenošana (attiecīgā gadījumā) ir nekas cits kā Eiropas Savienības Pamattiesību Hartas (turpmāk tekstā – "Harta") 41. pantā noteiktās labas pārvaldības garantijas praktiska īstenošana. Tomēr šajā lietā šīs cerības nevarēja likumīgi attiekties ne uz ko citu kā pirmo digitālo kriminālistikas attēlu kopiju izveidošanu uzņēmuma telpās, datu iezīmēšanu un šķirošanu tajās pašās telpās un šajā kontekstā, izmantojot *Vialto* nodrošinātās iekārtas.

104. Tādējādi Vispārējā tiesa nav pieļāvusi tiesību kļūdu, pārsūdzētā sprieduma 118. punktā nospriežot, ka *Vialto* nevar atsaukties uz pietiekami nopietnu tādas tiesiskās paļāvības aizsardzības principa pārkāpumu, kas tai radās, piemērojot praksi, ar ko tā atkāpās sev par labu, neraugoties uz atteikumu piekrist *OLAF* inspektoru pieprasījumiem saskaņā ar Regulas Nr. 2185/96 7. panta 1. punktu un Pamatnostādnēm par digitālās kriminālistikas procedūrām.

105. Turklāt, kaut arī šis pārsūdzētā sprieduma punkts, iespējams, nav skaidrības paraugs, tomēr tas pamatoti balstās uz atsaucēm uz nosacījumiem, ar ko regulē tiesiskās paļāvības aizsardzības principu, un skaidru izklāstu par to, ko varētu nosaukt par atkāpi no *OLAF* priekšlikuma. Tādējādi var saprast, ka Vispārējā tiesa argumentu par tiesiskās paļāvības aizsardzību, uz kuru atsaucās *Vialto*, noraidīja, jo *Vialto* nebija saņēmusi *sensu stricto* konkrētus solījumus par digitālās kriminālistikas operācijas ierobežojumiem.

[26] Šajā ziņā skat. Gautron, J.-C., "Le principe de protection de la confiance légitime", no: *Le droit de l'Union européenne en principes. Liber amicorum en l'honneur de Jean Raux*, Apogée, Renna, 2006, 199.–218. lpp. it īpaši 210. lpp.

106. Jebkurš pamatojuma trūkums šajā ziņā nekādā gadījumā neietekmē argumenta noraidīšanas pamatotību un tādējādi – arī pārsūdzētā sprieduma rezolutīvo daļu. Līdz ar to iespējamais pamatojuma trūkums jāuzskata par neiedarbīgu [27].

107. Līdz ar to es uzskatu, ka otrais pamats ir jānoraida.

C. Par trešo apelācijas pamatu, kas saistīts ar tiesību tikt uzklausītam pārkāpumu

1. Pušu argumenti

108. Ar trešo pamatu apelācijas sūdzības iesniedzēja izvirza virkni argumentu, kritizējot Vispārējās tiesas argumentāciju par tiesībām tikt uzklausītam.

109. Pirmkārt, pārsūdzētā sprieduma 121. punktā izdarītie secinājumi par to, ka *OLAF* it kā uzklausīja to, neattiecoties uz jautājuma noskaidrošanu par to, vai Paplašināšanās ĢD ir pārkāpis tās tiesības tikt uzklausītai. Otrkārt, Vispārējā tiesa, pārsūdzētā sprieduma 94. un 122. punktā norādot, ka Paplašināšanās ĢD nostāja *CFCU* nebija saistoša, esot sagrozījusi faktus. Kā Vispārējā tiesa atzina pārsūdzētā sprieduma 93. punktā, no lietas materiāliem izriet, ka ģenerāldirektorāts bija vērsies *CFCU* ar lūgumu, aicinot to veikt nepieciešamos pasākumus attiecībā uz *Vialto*, ņemot vērā to, ka pēdējā pārkāpusi savas līgumsaistības. Šāds pieprasījums *CFCU* būtu bijis saistošs. Šāda faktu sagrozīšana būtu izraisījusi Vispārējās tiesas veiktu nepareizu tiesību piemērošanu. Vispārējai tiesai esot vajadzējis secināt, ka Paplašināšanās ĢD, pirms tas vērsās *CFCU*, lai veiktu attiecīgajā līgumā paredzētos nepieciešamos pasākumus, ņemot vērā *Vialto* līgumsaistību neizpildi, bija pienākums uzklausīt *Vialto*. Treškārt, Paplašināšanās ĢD būtu bijis jāievēro arī *Vialto* tiesības tikt uzklausītai saistībā ar tā ieteikumu apturēt attiecīgo līgumu vai tā daļu, kuru izpilda *Vialto*. Proti, atsaucoties uz 2019. gada 4. aprīļa spriedumu OZ/EIB (C-558/17 P, EU:C:2019:289), apelācijas sūdzības iesniedzēja apgalvo, ka tiesības tikt uzklausītam esot jāievēro arī tad, ja Savienības iestāde sniedz nesaistošus ieteikumus.

110. Komisija piekrīt Vispārējās tiesas pieejai tiesībām tikt uzklausītam un uzskata, ka trešais pamats ir jānoraida.

2. Analīze

111. Ar trešo pamatu apelācijas sūdzības iesniedzēja tiesību kļūdu un faktu sagrozīšanas aizsegā izvirza virkni argumentu, kas nav skaidri savstarpēji saistīti. Pēc būtības ir izvirzīti trīs argumenti. Pirmkārt, *Vialto* apstrīd nozīmīgumu, ko, izvērtējot, vai Paplašināšanās ĢD ir pārkāpis tās tiesības tikt uzklausītai, Vispārējā tiesa piešķir faktam, ka *OLAF* to bija uzklausījis. Otrkārt, tā kritizē Vispārējo tiesu par faktu sagrozīšanu, jo Vispārējā tiesa norādīja, ka Paplašināšanās ĢD nostāja par pasākumiem, kas veicami attiecībā uz *Vialto* un paziņojami *CFCU*, tai nav saistoši, un tas būtu izraisījis nepareizu tiesību piemērošanu. Treškārt, *Vialto* apgalvo, ka Paplašināšanās ĢD neesot ievērojis tās tiesības tikt uzklausītai arī saistībā ar tā aicinājumu apturēt attiecīgo līgumu vai tā daļu, kuru izpilda *Vialto*.

[27] Šajā nozīmē skat. spriedumu, 2020. gada 22. septembris, Austrija/Komisija (C-594/18 P, EU:C:2020:742, 47. un 50. punkts).

112. Attiecībā uz otro argumentu no pārsūdzētā sprieduma neapstrīdētā 89. punkta izriet, ka Paplašināšanās ĢD savā 2016. gada 13. oktobra vēstulē informēja *CFCU*, ka tas uzskata, ka, apelācijas sūdzības iesniedzējai atsakoties sadarboties ar *OLAF* izmeklēšanā, tā ir pārkāpusi vispārīgo nosacījumu 25. panta 2. un 3. punktu, un ka šajā ziņā tas aicināja *CFCU* veikt piemērotus pasākumus saskaņā ar šiem pašiem vispārīgajiem nosacījumiem saistībā ar līguma pārkāpumu. Šajā ziņā tas piebilda, ka *CFCU* kā vienu no praktiskām iespējām var apsvērt attiecīgā līguma vai tā daļas, kuru izpilda *Vialto*, apturēšanu.

113. Kā apelācijas sūdzības iesniedzēja atzīst apelācijas sūdzībā, no iepriekš minētās Paplašināšanās ĢD 2016. gada 13. oktobra sarakstes un arī no *CFCU* 2016. gada 11. novembra vēstules skaidri izriet, ka Komisija *aicināja* to pieņemt piemērotus pasākumus saistībā ar līguma pārkāpumu. Uzskatāmāk nekā vienkārša formula šie noteikumi atspoguļo noteikumus, ar ko reglamentē saskaņā ar IPA noslēgto līgumu, un iesaistīto iestāžu kompetenču sadalījumu.

114. Komisijai saglabājot vispārēju galīgu atbildību par vispārējā budžeta izpildi, funkcionālā struktūra atbild par attiecīgās vienas vai vairāku programmu pārvaldību un īstenošanu saskaņā ar drošas finanšu pārvaldības principu [28]. Uz to Tiesa jau ir norādījusi savā judikatūrā. Proti, "publiskie līgumi, ko piešķīrušas ārpuskopienas valstis un [kurus noslēdzot] var gūt labumu no palīdzības IPA ietvaros, ievērojot decentralizētas pārvaldības principu, paliek valsts līgumi, kurus sagatavot, apspriest un slēgt var tikai valsts līgumslēdzēja iestāde, kas ir atbildīga par to ievērošanu; Komisijas pārstāvju iesaistīšanās šo līgumu piešķiršanas procedūrā aprobežojas tikai ar to, lai noteiktu, vai ir izpildīti Savienības finansēšanas nosacījumi. Turklāt uzņēmumiem, kas iesniedz konkursa piedāvājumus, kuriem ir piešķirts attiecīgais līgums, ir tiesiskas attiecības tikai ar ārpuskopienas valsti, kas ir atbildīga par līgumu, un pasākumi, ko pieņem Komisijas pārstāvji, nevar aizstāt šīs ārpuskopienas valsts lēmumu attiecībā uz tiem ar Savienības lēmumu [29]".

115. Ņemot vērā iepriekš minētos apsvērumus, es nespēju secināt, ka pārsūdzētā sprieduma 94. un 122. punktā, kuros Vispārējā tiesa nosprieda, ka lēmumu izslēgt apelācijas sūdzības iesniedzēju no attiecīgā līguma pieņēma *CFCU*, kurai Paplašināšanās ĢD šajā ziņā pieņemtā nostāja nebija saistoša, ir notikusi faktu sagrozīšana vai tiesību kļūda.

116. Tajā pašā laikā neatkarīgi no tā, vai starp Komisiju un *Vialto* nav līgumattiecību, jautājums par to, vai Komisijai, pirms tā paziņoja savus ierosinājumus *CFCU*, vajadzēja uzklausīt apelācijas sūdzības iesniedzēju, tomēr ir atsevišķs.

117. Hartas 41. panta 2. punktā ir noteikts, ka tiesības uz labu pārvaldību it īpaši ietver, pirmkārt, ikvienas personas tiesības tikt uzklausītai, pirms tiek veikts kāds individuāls pasākums, kas to varētu nelabvēlīgi ietekmēt, otrkārt, ikvienas personas tiesības piekļūt lietas materiāliem, kas uz to attiecas, ievērojot konfidencialitātes, kā arī profesionālā noslēpuma un komercnoslēpuma likumīgas aizsardzības apsvērumus, kā arī, treškārt, pārvaldes pienākumu pamatot savus lēmumus. It īpaši tiesības tikt uzklausītai garantē ikvienai personai iespēju administratīvajā procesā un pirms ikviena lēmuma, kas var nelabvēlīgi ietekmēt tās intereses, pieņemšanas lietderīgi un efektīvi izteikt savu viedokli [30].

[28] Skat. Regulas Nr. 718/2007 10. panta 1. punktu un 28. panta 2. punktu.

[29] Rīkojums, 2013. gada 4. jūlijs, *Diadikasia Symvouloi Epicheiriseon*/Komisija u.c. (C-520/12 P, nav publicēts, EU:C:2013:457, 34. punkts un tajā minētā judikatūra).

[30] Skat. šajā nozīmē spriedumus, 2019. gada 4. aprīlis, OZ/EIB (C-558/17 P, EU:C:2019:289, 52. un 53. punkts), un 2020. gada 25. jūnijs, *SatCen*/*KF* (C-14/19 P, EU:C:2020:492, 116. un 117. punkts).

118. Šajā lietā neatkarīgi no tā, ka lēmumu izslēgt *Vialto* no attiecīgā līguma pieņēma *CFCU*, nevis Komisija, ir grūti apgalvot, ka Komisijas uzaicinājums *CFCU* veikt piemērotus pasākumus attiecībā uz *Vialto* attiecīgā līguma pārkāpumu, kā arī tās lēmums uzskatīt, ka summa, kas samaksāta par *Vialto* pakalpojumiem saskaņā ar šo līgumu, nav atbilstīga finansēšanai no Savienības budžeta, nav lēmums, kas *var* nelabvēlīgi ietekmēt tās intereses Hartas 41. panta 2. punkta izpratnē. Ir pilnīgi skaidrs, ka pat tad, ja faktisko lēmumu pieņēma *CFCU*, Komisijas iesaistīšanās bija svarīgs – varbūt pat izšķirošs – solis šajā procesā.

119. Turklāt, kaut arī nav apstrīdams, ka *OLAF* savas izmeklēšanas pilnvaras īsteno pilnīgi neatkarīgi no Komisijas, kādas valdības vai kādas citas iestādes vai struktūras [31], tomēr no Regulas Nr. 883/2013 izriet, ka izmeklēšanas beigās *OLAF* [ziņojumiem] ir tikai ieteikuma raksturs. Proti, saskaņā ar Regulas Nr. 883/2013 11. panta 1. punktu, noslēdzot izmeklēšanu, ir jāsastāda ziņojums. Tad šim ziņojumam tiek pievienoti ģenerāldirektora ieteikumi par to, vai iestādēm, struktūrām, birojiem un aģentūrām un attiecīgo dalībvalstu kompetentajām iestādēm būtu jārīkojas. Ārējas izmeklēšanas gadījumā Regulas Nr. 883/2013 11. panta 3. punktā ir noteikts, ka ziņojumi un ieteikumi jānosūta attiecīgo dalībvalstu kompetentajām iestādēm un, ja nepieciešams, kompetentajiem Komisijas dienestiem.

120. Šajā tiesiskajā regulējumā tāpēc ir skaidrs, ka persona vai uzņēmums, uz kuru attiecas *OLAF* izmeklēšana, principā ir jāuzklausa gan *OLAF*, gan arī Savienības iestādei, struktūrai, birojam vai aģentūrai vai dalībvalsts kompetentajai iestādei, kurai adresēts *OLAF* izmeklēšanas ziņojums un ieteikumi, jo galu galā tieši dalībvalstu iestādes un struktūras pieņem lēmumu, kas to [personu vai uzņēmumu] nelabvēlīgi ietekmēs [32].

121. Tomēr, pirmkārt, nedrīkst aizmirst, ka tiesību tikt uzklausītam, tāpat kā citu tiesību uz aizstāvību, pārkāpums ir jāpārbauda atkarībā no katra gadījuma specifiskajiem apstākļiem [33] un, otrkārt, ka šīm īpašajām tiesībām ir divējāds mērķis. Pirmām kārtām, tās kalpo lietas izmeklēšanai un kā tādas veicina labas pārvaldības intereses, nodrošinot, ka attiecīgā administratīvā iestāde pēc iespējas precīzāk un pareizāk konstatē faktus. Otrām kārtām, tās ļauj nodrošināt efektīvu attiecīgās personas aizsardzību [34].

122. Kā uzskata Tiesa, normas, saskaņā ar kuru nelabvēlīga lēmuma adresātam jābūt iespējai sniegt savus apsvērumus pirms šā lēmuma pieņemšanas, mērķis ir ļaut kompetentajai iestādei efektīvi ņemt vērā visu atbilstošo informāciju. Lai nodrošinātu attiecīgās personas vai uzņēmuma efektīvu aizsardzību, šīs normas mērķis ir tostarp ļaut tiem izlabot kļūdu vai sniegt informāciju par to personisko situāciju, kas veicinātu lēmuma pieņemšanu vai nepieņemšanu, vai to, ka tam būtu noteikts saturs [35].

123. Šajā lietā no pārsūdzētā sprieduma un no *Vialto* apelācijas sūdzības izriet, ka Komisijas dokuments, attiecībā uz kuru *Vialto* uzskata, ka *Vialto* vajadzēja uzklausīt pirms tā pieņemšanas, ir 2016. gada 13. oktobrī *CFCU* nosūtītā vēstule [36]. Šajā vēstulē Paplašināšanās ĢD informēja

[31] Skat. Komisijas lēmuma Nr. 1999/352 3. punktu.

[32] Pēc analoģijas saistībā ar procedūru, kas ietver Savienības iestādes iekšējās komitejas ieteikumus, skat. 2019. gada 4. aprīļa spriedumu, OZ/EIB (C-558/17 P, EU:C:2019:289, 56. punkts).

[33] Šajā nozīmē skat. spriedumu, 2011. gada 25. oktobris, *Solvay*/Komisija (C-110/10 P, EU:C:2011:687, 63. punkts).

[34] Šajā nozīmē skat. spriedumu, 2020. gada 4. jūnijs, EĀDD/*De Loecker* (C-187/19 P, EU:C:2020:444, 69. punkts).

[35] Šajā nozīmē skat. spriedumu, 2014. gada 3. jūlijs, *Kamino International Logistics* un *Datema Hellmann Worldwide Logistics* (C-129/13 un C-130/13, EU:C:2014:2041, 38. punkts).

[36] Skat. pārsūdzētā sprieduma 89. punktu un *Vialto* apelācijas sūdzības 73. punktu. Pārējās divas šajā punktā minētās vēstules nav Komisijas dokumenti, bet gan *CFCU* 2016. gada 11. novembra vēstule konsorcijam un *CFCU* 2017. gada 10. janvāra vēstule *Vialto*.

CFCU, ka, neraugoties uz vispārīgo nosacījumu 25. pantā paredzētajām saistībām, *Vialto*, atsaucoties uz noteiktiem punktiem par konfidencialitāti un savu attiecīgā līguma nosacījumu interpretāciju, nepiekrita, ka *OLAF* piekļūst izmeklēšanas veikšanai nepieciešamajai informācijai.

124. Tiesa, šī faktiskā informācija jau bija iekļauta pārbaudes uz vietas ziņojumos. Šajā ziņā, kā Vispārējā tiesa pareizi nosprieda pārsūdzētā sprieduma 121. punktā, apelācijas sūdzības iesniedzējai ar 2016. gada 6. maija vēstuli patiešām tika dota iespēja apstrīdēt un komentēt šajos ziņojumos ietvertos elementus. Ar 2016. gada 23. septembra vēstuli *Vialto* varēja arī iesniegt savus apsvērumus par *OLAF* 2016. gada 14. septembra vēstuli, kurā tas informēja, ka *Vialto* uzskata par personu, uz kuru attiecas izmeklēšana saistībā ar aizdomām par korupciju vai krāpšanu saistībā ar attiecīgo projektu. Tomēr ne no pārsūdzētā sprieduma, ne no Tiesai iesniegtajiem lietas materiāliem, ne no Komisijas atbildēm uz jautājumiem, kas par šo tēmu tika izvirzīti 2021. gada 10. februāra tiesas sēdē, neizriet, ka Paplašināšanās ĢD būtu zinājis par šiem dokumentiem vai, *a fortiori*, par apelācijas sūdzības iesniedzējas tajos izstrādātajiem aizstāvības argumentiem, tai nosūtot *CFCU* apstrīdēto vēstuli 2016. gada 13. oktobrī. Šajos īpašajos apstākļos man ir jāsecina, ka nevar apgalvot, ka Komisijai laikā, kad tā rakstīja *CFCU*, aicinot to veikt noteiktus līgumiskus pasākumus, ir bijusi iespēja efektīvi ņemt vērā visu būtisko informāciju, kas attiecas uz *Vialto* personīgo situāciju.

125. Līdz ar to man ir pienākums secināt, ka Vispārējā tiesa ir pieļāvusi tiesību kļūdu, pārsūdzētā sprieduma 122. punktā nolemjot, ka *Vialto* nevarēja atsaukties uz Komisijas pienākumu uzklausīt tās apsvērumus, jo lēmumu izslēgt *Vialto* no attiecīgā līguma bija pieņēmusi *CFCU*, nevis Komisija.

126. Tāpēc es uzskatu, ka trešais apelācijas pamats, uz kuru *Vialto* atsaucas, pamatojot apelācijas sūdzību, ir jāpieņem, ciktāl tas attiecas uz to, ka Komisija ir pārkāpusi tās tiesības tikt uzklausītai. Apelācijas sūdzība ir jāapmierina un pārsūdzētais spriedums jāatceļ, ciktāl tajā tika nolemts, ka apelācijas sūdzības iesniedzēja nevarēja atsaukties uz Komisijas pienākumu uzklausīt tās apsvērumus, pirms tika pieņemts *CFCU* lēmums izslēgt *Vialto* no attiecīgā līguma.

VII. Par prasību Vispārējā tiesā

127. Saskaņā ar Eiropas Savienības Tiesas statūtu 61. pantu, ja apelācija ir pamatota, Tiesa Vispārējās tiesas nolēmuma atcelšanas gadījumā pati var taisīt galīgo spriedumu par prasību, ja to ļauj tiesvedības stadija.

128. Tā tas ir izskatāmajā lietā.

129. Proti, kā Vispārējā tiesa pareizi atgādināja pārsūdzētā sprieduma 34. punktā, Savienības ārpuslīgumiskās atbildības LESD 340. panta otrās daļas izpratnē iestāšanās ir atkarīga no tā, vai ir izpildīta virkne nosacījumu, proti, Savienības iestādei pārmestā rīcība ir prettiesiska, zaudējumi ir reāli un starp iestādes rīcību un minēto kaitējumu pastāv cēloņsakarība [37].

[37] Šajā nozīmē skat. spriedumus, 2014. gada 14. oktobris, *Giordano*/Komisija (C-611/12 P, EU:C:2014:2282, 35. punkts), un 2019. gada 5. septembris, Eiropas Savienība/*Guardian Europe* un *Guardian Europe*/Eiropas Savienība (C-447/17 P un C-479/17 P, EU:C:2019:672, 147. punkts).

130. Šis pēdējais nosacījums par cēloņsakarību attiecas uz pietiekami tiešas cēloņsakarības pastāvēšanu starp Savienības iestāžu rīcību un zaudējumiem, un pierādīšanas pienākums par šīs cēloņsakarības pastāvēšanu ir prasītājam tādējādi, ka pārmestajai rīcībai ir jābūt noteicošajam zaudējumu cēlonim [38].

131. Tomēr iepriekš minēto apsvērumu gaismā, ņemot vērā to, ka esmu nonācis pie secinājuma, ka Vispārējā tiesa nav sagrozījusi faktus vai pieļāvusi tiesību kļūdu, nospriežot, ka *CFCU* pieņēma lēmumu izslēgt apelācijas sūdzības iesniedzēju no attiecīgā līguma bez šajā ziņā Paplašināšanās ĢD pieņemtās nostājas, kas būtu saistoša *CFCU*, nevar uzskatīt, ka rīcība, par kuru tiek apsūdzēta Komisija, bija *Vialto* apgalvotā kaitējuma noteicošais cēlonis.

132. Līdz ar to, tā kā Tiesa iepriekš ir nospriedusi – ja kāds no šiem nosacījumiem nav izpildīts, prasība ir jānoraida kopumā un nav jāpārbauda, vai ir izpildīti pārējie Savienības ārpuslīgumiskās atbildības nosacījumi [39] –, jāatzīst, ka apelācijas sūdzības iesniedzējas prasība par kompensāciju obligāti un katrā ziņā ir jānoraida.

VIII. Par tiesāšanās izdevumiem

133. Atbilstoši Reglamenta 184. panta 2. punktam, ja apelācijas sūdzība ir pamatota un Tiesa lietā taisa galīgo spriedumu, Tiesa lemj par tiesāšanās izdevumiem.

134. Saskaņā ar Reglamenta 138. panta 3. punktu, kas saskaņā ar tā 184. panta 1. punktu ir piemērojams arī apelācijas tiesvedībā, ja lietas dalībniekiem nolēmums ir daļēji labvēlīgs un daļēji nelabvēlīgs, lietas dalībnieki sedz savus tiesāšanās izdevumus paši. Tomēr Vispārējā tiesa, ja to pamato lietas apstākļi, var nolemt, ka lietas dalībnieks papildus saviem tiesāšanās izdevumiem atlīdzina daļu no pretējās puses tiesāšanās izdevumiem.

135. Šajā lietā, ņemot vērā to, ka pārsūdzētais spriedums ir jāatceļ daļēji, bet prasība par kompensāciju ir jānoraida, šķiet, ka ir lietderīgi nolemt, ka apelācijas sūdzības iesniedzējai un Komisijai katrai jāsedz savi tiesāšanās izdevumi gan pirmajā instancē, gan saistībā ar apelācijas sūdzību.

IX. Secinājumi

136. Ņemot vērā iepriekš minētos apsvērumus, es ierosinu Tiesai:

– atcelt Eiropas Savienības Vispārējās tiesas 2019. gada 26. jūnija spriedumu *Vialto Consulting* /Komisija (T-617/17, nav publicēts, EU:T:2019:446), ciktāl tā nosprieda, ka apelācijas sūdzības iesniedzēja nevarēja paļauties uz Komisijas pienākumu uzklausīt tās apsvērumus pirms *CFCU* lēmuma izslēgt to no attiecīgā līguma pieņemšanas;

– pārējā daļā apelāciju noraidīt;

[38] Šajā nozīmē skat. spriedumus, 2018. gada 13. decembris, Eiropas Savienība/*Gascogne Sack Deutschland* un *Gascogne* (C-138/17 P un C-146/17 P, EU:C:2018:1013, 22. punkts), un 2019. gada 5. septembris, Eiropas Savienība/*Guardian Europe* un *Guardian Europe*/Eiropas Savienība (C-447/17 P un C-479/17 P, EU:C:2019:672, 32. punkts).

[39] Šajā nozīmē skat. spriedumu, 2019. gada 5. septembris, Eiropas Savienība/*Guardian Europe* un *Guardian Europe*/Eiropas Savienība (C-447/17 P un C-479/17 P, EU:C:2019:672, 148. punkts).

– noraidīt *Vialto Consulting* celto prasību atlīdzināt zaudējumus, kuri, kā apgalvots, nodarīti Eiropas Komisijas un Eiropas Krāpšanas apkarošanas biroja (OLAF) iespējami prettiesiskas darbības dēļ saistībā ar tās izslēgšanu no līguma par pakalpojumu sniegšanu ar atsauci TR2010/0311.01-02/001;

– piespriest *Vialto Consulting* un Eiropas Komisijai segt savus tiesāšanās izdevumus pašām gan pirmajā instancē, gan saistībā ar apelācijas sūdzību.